

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az új bélyegtörvény javaslatáról

Debrecen, május 23.

Fásult közöny vett erőt társadalmunkon, úgy látszik a már évekig tartó gazdasági és egyéb bajok nagy mértékben nemcsak hogy az energiát csökkentették, de majdhogynem olyan hangulatot teremtettek, mely a baj fokozását már nem látja különösebb csapásnak. A hozzátörődés fásult érzetével fogadjuk az egzisztenciánk ellen törő újabb és újabb veszedelmeket.

Ime, az újabb bélyegtörvény átlag legalább is 40 százalékkal emeli a peres eljárásban különben ma sem olcsó bélyegilleték mérvét s társadalmunk ezen újabb veszedelem hírére úgy fogadja, mintha nem is őt érdekelné. Megelégszik, ha csak ügyvédi körökből hangzik fel a jajszó, holott ez az ügyvédeknek csak másodsorban érdeklő, mert elsősorban szenvedő általa a nagyközönség, akár mint hitelező, akár mint adós kerüljenek is a bírósági névmutatókba, a készülő törvény súlyos adóemelést jellegével nehezedik rájuk.

Az igazságszolgáltatás olcsósága iránti követelmény érték nélküli, közkeletű frázissá vált és mind jobban eltávolodunk ezen most már csak az idealizmus köré tartozó kívánalomtól. Az igazságszolgáltatás az állam szempontjából is vásárrá süllyed, mert a kiszolgáltatott értékért olyan aránytalanul nagy ellenértéket kíván, amely neki még külön anyagi hasznot is biztosít.

Szomorú tünete ez a mai kornak, a mit még az állam nehéz pénzügyi helyzetével sem lehet indokolni.

Régi magyar élet.

Írta: Móricz Pál.

A Hajduságon, Balmazújváros község sikkatárából harmincezer katasztrális hold föld a Semseyeké. Mária Terézia uralkodása óta Semsey-birtok ez a kis birodalom. Semsey András kedves udvari embere volt a királynőnek, a későbbi uralkodóknak is. Arany-sarkantyus vitéz is volt Semsey. A titkos tanácsosi méltóságot is elnyerte ez a dúsgazdag magyar nemes ur, ki állandóan bécsi palotájában lakott és Lajos fiát, mert az kissé hebegett, papí pályára szánta. Az osztrák Traun gróf, fiatal Terézia leánya kíséretében, a Szentföldre zárandokolván, az osztrák-magyar zárandokok jeruzsálemi kolostorában ismerkedett meg ezzel a növendékpapi ruhába öltözött, szintén a Szentföld kegyhelyén időzőgető Semsey-fiuval. ... Nagyon felháborodott Traun, hogy az udvari főember, egyik leggazdagabb magyar nemes Semsey így csuhába dugta fiát, azért a szerény, kedves, művelt magyar fiatalembert társaságába vonta, sőt Terézia leánya kalauzolásával is többször megbizta. ... És a fiatalok addig sétálgattak a szentváros cédrusai alatt, jácintust, ibolyát addig szedgettek bokrétaiba a szentpatak partjairól, hogy szívük összedobbant. A reverendás magyar urfi és a szőke bécsi grófkisasszony megszerették egymást, gróf Traunnak ugyan sejtelve sem volt az ifjú pár hirtelen támadt szerelméről, de tudatlanul előse-

Az 1913-iki állami költségvetésből mutassunk reá az igazságszolgáltatásra vonatkozó tételekre.

Bélyegekből a bevétel 58.400,500 K. A jogilletékekből befolyó 9 millió felüli összeget nem is számítjuk ide. Ezek legnagyobb része a peres és telegkönyvi ügyekből folyó bevétel. Ezzel szemben az igazságügyi összes rendes kiadások, beleértve az összes személyi járandóságokat és dologi kiadásokat, a központi igazgatással együtt kevés hűjával 57.900,000 K.

Ha azonban most figyelembe vesszük, hogy a bélyegeken kívül körülbelül 40 százalékkal több lesz a bevétel, ez mintegy 24 millió korona bevételi többletet jelent, a melynek aránylag csak nagyon csekély része fog az új perrendtartás életbeléptetésével szükségessé váló személyi és dologi kiadások fedezésére szolgálni, tehát ennél a tételnél az államnak egyenes haszna lesz.

Nem kívánunk itt a törvényjavaslat részleteivel foglalkozni. A 40 százalékos emelés eléggé illusztrálhatja a részleteket is. Itt csak azt kívánjuk kiemelni, hogy a progresszivitás rosszul értelmezett elve érvényesül az egész vonalon, holott a progresszivitásnak ott van meg a belső indoklása, ahol a jövedelem fokozódik és a jövedelmi többletet sujtathja csak a nagyobb teher. Itt azonban a negatív oldaláról érvényesül a progresszivitás. — Aki adós és nagyobb összeggel adós, annak nem a jövedelme több, hanem a terhe és így az a körülmény, hogy per esetében ő nagyobb összegben marasztaltatik, nem indokolja azt, hogy a bélyegilleték is őt súlyosabban érintse.

gitette boldog befejezését a Krisztus földjén szövedött ártatlan regénynek. Midőn ugyanis Bécsbe visszaérkeztek, barátait, köztük Semsey Andrást, vendégül hívta s a szerencsés zárandok-ut öröme mindenik barátjának kedveskedett valami szentföldi emléktárgyval, csupán Semsey Andrást mellőzte oly feltűnően, hogy a büszke nemes ur nem állotta meg szó nélkül:

— Ej, kedves gróf barátom, úgy látszik, engem most meg akartál szegyeníteni s csak azért hivattál ide?

Traun elmosolyodott:

— Drága Andrásom, valóban olyasmit tudtam meg felőled, hogy ezt a leckétetést is megérdemelnéd. ... Am örvendezzél, mert Jeruzsálemből imhol mégis neked hoztam el a legkedvesebbet — a gróftól kitért aranycirádás, szárnyas fehér ajtón a bájos Teréz grófnővel a fiatal Semsey Lajos lépett be s apja meglepődötten kiáltott fel:

— Lajos fiam, hát te hogy kerülsz ide?

— A gróf ur jószágából vagyok itt.

— Itt vagy és itt maradsz, öcsém — mondotta Traun — mert az mégsem járja, hogy egy Semsey kolostorba dugja fiát. ...

Az egész főúri társaság helyeselt Traun grófnak, ám a grófra is elkövetkezett a meglepetés, midőn a reverendás urfi a grófhöz fordult:

— Kegyelmes uram, ha megengedné, most én is mondanék valamit.

— Meghallgatlak, fiam.

Ha perre kerül a követelés, legtöbbszörre ez abban találja okát, hogy az adós nem tud fizetni és ha ennek tényleg ez az oka, miért legyen az külön büntetve azzal, hogy még súlyosabb bélyegilletékekkel legyen terhelve.

Vegyük a másik szempontból, ha a követelés behajthatatlan. A hitelező elveszti a követelését, tehát egyenesen kára van, ha nagyobb az elveszett követelése, nagyobb a kára. És tetéződik még e kár azzal is, hogy progresszive viseli a bélyegilletéket is, holott az állam a polgároknak ilyen progresszív alapon való adózását joggal csak a nagyobb jövedelemtől, de nem a nagyobb kártól kívánhatja.

Az országban élő 8000 ügyvéd utján folyik legnagyobb része be az összes bélyegilletéknek, ami hozzávetőleges számítás szerint közel fog járni a 90 millió koronához. Ha ezt a legnagyobb részt ügyvédek által beszedelt jövedelemmel átlag elosztjuk az ügyvédek számával, esik egy ügyvédre átlag körülbelül évi 12.000 korona, amit az állam részére a felektől bevesz és beszedelt; bizonyára több, mint az ügyvéd átlagos évi keresete. Ezért legalább ellenszolgáltatásul az államtól megkapja azt, hogy ezért elsősorban is vagyoniag ő felelős a bélyegért, a lelet elsősorban ő ellene vétetik fel, a felemelt illeték őt terheli és pedig akként, hogy ha 8 napon belül az egyszeres bélyegilleték dupláját be nem fizeti, akkor ötszörös illeték az, ami rajta bevétel és sem mérséklésnek, sem elengedésnek még a legmértányosabb esetekben sincs helye!

Dr. Balázs Bertalan.

— De ez a beszédem Teréz grófnőre vonatkozik ...

— Mi a manót?

A gróf most kezdte megérteni, hogy Semsey Lajos miért hagyta el oly könnyen a jeruzsálemi kolostort.

— Megvallom, hogy mi a grófnővel megszerettük egymást s a Krisztus sirjánál megfogadtuk, hogy csakis egymásé leszünk.

Traun gróf magához ölelte iruló-piruló leánykáját:

— Ej, kis leányom, hát igazat beszélt ez az urfi?

— Apám, magad mondtad!

Teréz grófnő apja széles mellére rejtette fehér kedves arcát.

Traun gróf nevetve nyujtotta kezét a hűledező Semsey Andrásnak:

— Nos, drága barátom, mit szólsz a papodhoz?

— Az Isten akarta ezt így. — A büszke Semsey megnyugvással áldotta meg a fiatalokat, a kolostorban kezdődött szerelmi regénynek boldog házasság lett a vége, ám rövid ideig tartott ez a boldogság. Teréz grófnő koraián elhunyt ...

Semsey Lajos ismét megnősült, de már akkor magyar nőt vett feleségül, a legnemesebb magyar nagyasszony Szemere Klára, a később, 1848-ban miniszter Szemere Bertalan huga lett a felesége, akitől származott az agglagény Semsey András, a magyar tudósok fejedelmileg áldozatkész pártfogója.

Uj forradalom Albániában

Harcok Tiranában.

Köln, május 23. A *Kölnische Zeitung* külön tudósítója *Gravosából* a következő távirati jelentést teszi lapjának: *Tiranában*, ahová *Berghauser dr.*, a fejedelem házi orvosa ügyesen be tudott jutni, *forradalom van*. A Tiranából Sijakba vezető országúton *ötezer főnyi ellenséges csapat táborozik, amely Durazzó és Tirána ellen vonul. A bégek körül vannak zárva. A fölkélokre tegnap Durazzóból lövöldöztek. Tirána közelében a kormánycsapatok vereséget szenvedtek. Berghauser dr. egyik jelentése szerint a helyzet igen komoly.*

Bécs, május 23. A *Neue Freie Presse* jelenté Durazzóból: Tiranából érkezett jelentés szerint a *Toptani*-család ama részét, amely *Esszád* basa ellen volt, Tiranában a felkelők körülzárták. Sukaiban Sijaktól északra a felkelőkkel erős harcok voltak. Ma 300 önkéntes négy gépfegyverrel és két ágyúval egy holland tiszt vezetése alatt Sijakba és Tiránába ment, hogy ott helyreállítsa a rendet.

Török zászló Kavajában.

Bécs, május 23. Az *Albanische Correspondenz* jelenti Durazzóból: Háromszáz fölkelő a Durazzótól husz kilométernyire fekvő Kavaja városban *kittützte a török zászlót.*

Örzi a fejedelmet.

Róma, május 23. Durazzóból ma érkezett hírek szerint a városban nyugalom van, osztrák-magyar és olasz őrségek cirkálnak az utcán és ellátják a rendőri szolgálatot. A *fejedelem palotáját és a követségi épületeket szüntén osztrák-magyar és olasz matrózok örzi. A fejedelem már több nap óta nem mozdult ki a palotából. Az ország belsejéből rendkívül komoly hírek érkeznek. Középalbániában az Esszád pasa hívei által felbujtogatott mohamedán törzsek lázonganak s a csend-*

Semsey Lajos teljesen a gazdaságának élt s bár több vármegyében voltak birtokai, az 1848 előtti időkben, leginkább újvárosi uradalmán és kastélyában lakott. Az újvárosi rónát eléggül nép lakta akkor, mikor még füstöltek az emeletes, ódon Semsey-kastély kéményei és a száz üvegszemű ablaksor még nem becsukottan hunyorgott a Hortobágy délibájos pusztájára... A régi öreg Semsey-jobbágyok utolsói, kik lézengenek a napfényen, hogy betegyék az ajtaját az elmúlt időknek — ezek a levénhedett aggastyánok még ma is elérzékenyedve emlegetik:

— Hej, akkor volt jóvilág, a Lajos nagyurunk életében... Egész télen nyomtattunk a csürökben s tavaszra olyan kövérek lettek a lovaink, no meg magunk is jól éltünk. A részes földben sem szűkölködtünk soha, hiszen a tiszték is úgy tartották, van az uraságnak elég, hadd boldoguljon a paraszt is...

Semsey Lajos valóságosan édesapja, Szemere Klára pedig édesanyja volt ennek az igazi értékei szerint eléggé meg nem becsülhető magyar népnek. A Semsey-család hitbuzgó ősi katolikus család, de Szemere Klára meg, mint Újvárosi nagyközség népe, református volt s a református földesasszony mindenképpen kitüntette, gyámoltotta a szegény jobbágyok egyházát. Fekete fejkendősen parasztanyókká boldogan, könnyezve emlegetik:

— Az újvárosi népnek nem is volt soha

őrség és a fejedelemhez hű csapatok lassan Durazzó felé húzódnak vissza. *Tirána teljesen a lázadók kezében van. Eddig Esszád pasának hatvan agitátorát tették ártalmatlanná.*

Tüntetés Esszád ellen.

Az *Albanische Korrespondenz*-nek jelentik Durazzóból: Eddig még nem érkezett meg a fölkélok küldöttsége Sijakból és Tiranából, pedig a parasztlázadók megígérték, hogy bizalmi férfiakat küldenek a békéltető tárgyalásokra. Durazzóban és Valonában teljes a nyugalom, a lakosság hű az uralkodóhoz és helyesli *Esszád pasa száműzését, de elégedetlenkedik amiatt, hogy a fejedelem szabadonbocsátotta az árulót.* Durazzóban ma a nacionalisták népgyűlést tartottak, amelyen a szónokok *átkot szórtak az áruló Esszád pasára.* Nagy fölháborodást keltett a fővárosban az a hír, hogy kézzelfogható bizonyítékok szerint *Esszád pasa házában letartóztatásakor bombákat és sok puskát találtak és hogy Esszád pasa orgyilkosokat bérelt a fejedelem megölésére.*

A bírósági végrehajtók sérelmei.

Memorandum az igazságügyminiszterhez.

A kir. bírósági végrehajtók kongresszusa, amely nemrég tartotta meg ülését Nagyváradon, tárgyalta azokat a sérelmeket, amelyek most szenvednek a 43 év óta fennálló rendelkezések szerint. A kongresszus memorandumba foglalta sérelmeit és e memorandumot most Gál Vilmos ügyvezető elnök fölterjesztette az igazságügyminiszterhez.

A memorandumban elmondják, hogy az 1871. L. t.-c. óta, amely a bírósági végrehajtói intézményt is létesítette, az életviszonyokkal együtt újabb és újabb törvényekkel és miniszteri rendeletekkel, a bírósági végrehajtó helyzete is megváltozott, olyannyira, hogy — bátran mondhatjuk — háromnegyed részének a megélhetése már annyira kétségessé vált, hogy a kormányhatóság beavatkozása immár elodázhatatlanul szükséges, mert azok a kivételesen jobb fővárosi és néhány

olyan földesasszonya. Ugy imádták az Istent, mint mi... Faragott széket csináltattak a mi templomunkba. Drága egyházi kelyheket, keresztelő-edényeket és bárszónyas, selymes takaróruhákat is ajándékozott a mi szegény paraszti egyházunknak s minden vasárnap együtt hallgattuk a prédikációt.

— Ekkor még a kastélyba, a földesur családjáé színe elé szabadon, bátran bejárt a község népe... Milyen elszomorító, hogy ma földesur és magyar paraszt meg nem értik ennek az aranykalászos rónának szíve dobbanását. Milyen végzetes átok ezen a nemzetben, hogy ma földesur és paraszt inkább félreértik egymást s az aranykalászos rónán gyomokat hizálnak... Másként csinálta ezt Semsey Lajos. A jobbágyok fölcsabadítása előtt már jóval kidobatta birtokairól az ember méltóságát lealacsonyító — derest. A paraszttal hóhérvető gazdatisztereket sem tűrte birtokán, sőt egy ilyen sajátkezűleg botozott ki kastélyából s kergetett el szolgálatából, mert az egy szoptatós jobbágyasszonyt, ki után otthon sirt a gyermeke, valamiért a kastély pincéjébe csukott le.

Semsey Lajos zsebkendőit még ma is emlegetik az újvárosi parasztok. Őt-hat zsebkendő mindig volt a zsebében s midőn a falu utcáin morcos, gondozatlan jobbágy-gyereket talált, ezen kendőkkel törülgette le az arcukat, az orrukat, miközben szelid szóval kitudakolt tőlük mindent, az apjuk, az

nagyobb vidéki városi állások nem lehetnek mérvadóak a többi vidéki végrehajtói állásokra nézve. Valamint a két évig tartott gazdasági válság okozta nagyobb végrehajtási ügyforgalom sem lehet irányadó. Ez a válság azt a súlyos bajt is felidézte az érdekelt végrehajtókra nézve, hogy egyes vezető járásbírák elhamarkodva siettek felterjesztéseket tenni újabb végrehajtói állások szervezése iránt és ahol tényleg szaporítva is lett a végrehajtók száma, ott a megélhetés az ügyforgalom fokozatos apadása következtében már is veszélyeztetve van.

Ezután felsorolja tételenként a sérelmeket, amelyek a következők:

Fogalomzavar az eljárás díjak megállapítása tekintetében. Több községben más-más ügyekben teljesített cselekményekért a díj megcsorbitása. Az utazási költséget a díjazásnak egyik részeként biztosította a végrehajtóknak, de mindjárt problematikusá is tette azt az ügyviteli szabályokkal azzal, hogy ha a fél adja a fuvart, akkor a végrehajtó nem számíthat fuvardíjat, amivel az a visszáság van, hogy a bír. végrehajtó teljesen ki van szolgáltatva az ügyvédek önkénykedésének, mert a legtöbb bíróság az ügyvédet is „félnek” tekinti és mi sem természetesebb, hogy ha nem is mind, de sok ügyvéd a fuvardíjnál elérhető megtakarítást szintén a maga részére akarja jövedelmeztetni.

Gyakori eset az is, hogy ha kivételesen valamely eljárás egy napnál tovább tart, mégis csak egy napi fuvart állapítanak meg.

Néha oly eset is fordul elő, hogy két egymással sem tárgyal, sem személyileg össze nem függő, ugyanazon községben fogantatandó végrehajtásra két ügyvéd jelentkezik és ha azok pláne idegenek, a végrehajtó két fuvart állít elő és mégis csak egy fuvart, megosztva állapítanak meg részére.

A kezelő személyzet indokolatlan kiküldetése végrehajtásokra azt idézi elő, hogy ezek rendeltetésüktől szükségletlenül elvonatnak, a végrehajtó pedig jogtalanul elesik jövedelmétől.

Nem hozható fel semmi ok az ellen, hogy a rendszeresen kinevezett végrehajtó ne tartasson oly törvényes minősítéssel bíró helyettest, aki előbb-utóbb úgy is kinevezetik rendszeres végrehajtóvá. Kéri nagyobb foku képzettség és hosszabb gyakorlat előírását, amit csak legalább 8 középosztálynak meg-

anyjuk, a testvérkéik felől... Ahonnét bajról, betegségről értesült, áldástosztó zsebkendőjével, kifogyhatatlan jótékonyosságával mindjárt megjelent ott az újvárosi földesur és felesége, Szemere Klára nagyaszonny.

Semsey Lajosnak Gergolics István községbeli plébános volt a legbizalmasabb embere. A Semsey-család kegyuri áldozatkész-ségéből dus jövedelmű lelkészesség az újvárosi, az igénytelen István papnak mégsem volt elég javadalom, mert mindenét elosztogatta a szegény nép között. Például, midőn őszi „angáriáját” megkapta, Debreczenben mindig egész kocsirakomány szürt, ködmönt, csizmát, borsipkát, egyéb ruhaneműt összevásárolt István pap s e holmikát az egyik üres, nyitott kamarájába rakta le, honnét azután a szemérmesebb szegények is engedelmükért nélkül kiruházkodhattak...

A dusjövendelmű újvárosi pap körül csupán Márton nevű egyetlen öreg férfi szolgája foglalatostokodott s midőn meghalt István pap, asztaliójában négy darab rézgarast találtak, ám derekán megtalálták a szeges-örvet... Egyetlen keshedt reverendájában kellett eltemetni nábob Semsey Lajos legbizalmasabb barátját.

A szabadságharc izgalmas napjait Újvárosban élte át a Semsey-család. Itt szenvedték el az orosz had átvonulását is 1849-ben.

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetések kifüggesztve

felelő iskolázatlan, lyettesi gyakorlat és a kisebb végrehajtói állásokban javított letes előterje

Ny

Tisza

este a köve tatta:

— Az világos érte állás elferd rekvésekkel tálni kívánc

1. a között felm lónyi Dezs tetben nem hogy Poló kértem, ne körülmény pontommal állásomban vő valam

2. Elv precizirozt

a) fel szoknak, a kat, amem rése kéve

b) ves kai vonatk rek mind

3. Az ismerőseim saskörhöz a kérdést den kétely csak ilyen kijelentés

Többen a zérkar egy tek és ren ban. A del tak a kozál gyar husz egy ágash Szemere Klárett, meg

— Der bernek ily gasztalolag befújták s kiméltre estére a m tek. A ház tos lelkevé asztalfőn dőn az a szegény n kárörvend togtatták a fát, a bört mere Klár asztaltól, magyarok

— Sz volt lelki leke mély sok más

Nagy g ségnél, klimatik Mod

felelő iskolázottsággal és legalább két évi helyettesi gyakorlat igazolásával lehetne elérni, és a kisebb ügyforgalmu bíróságoknál a végrehajtói állások megszüntetését. Végül a kívánatos javításokra tesz a memorandum részletes előterjesztést és a díjszabásra javaslatot.

Nyilatkozat

Tisza István gróf miniszterelnök ma este a következő nyilatkozatot publikáltatta:

— Az eddigi nyilatkozataim egészen világos értelmének elcsavarására és a tényállás elferdítésére irányuló rendszeres törekvésekkel szemben még egyszer konstataálni kívánom, miszerint

1. a köztem és Rakovszky István ur között felmerült ügy elintézése közben Polónyi Dezső ur személyét semmiféle tekintetben nem érintettem, azt az eljárást, hogy Polónyi Dezső urtól elégtételt nem kértem, nem az ő személyére vonatkozó körülményekkel, hanem azzal az *elvi álláspontommal* indokoltam, miszerint jelenlegi állásomban politikai ellenfeleim részéről jövő valamennyi sértést lovagias eljárás tárgyává nem tehetem.

2. Elvi álláspontomat világosan odaprecizíroztam, hogy:

a) feltétlenül elégtételt szolgáltatok azoknak, akik általam sértve érzik magukat, amennyiben egyáltalán elégtétel kérsre képesek;

b) velem szemben elkövetett politikai vonatkozással bíró sértésekért nem kérek minden esetben elégtételt.

3. Az a kijelentésem, hogy személyes ismerőseimmel vagy velem ugyanegy társaskörhöz tartozókkal szemben teszem ezt a kérdést lovagias elintézés tárgyává, minden kételyt kizárólag nem azt jelenti, hogy csak ilyenektől jövő sértésre reagálok. E kijelentés világos tartalma az, hogy *ilyen*

urakat vonok kérdőre abban az esetben, ha azt az eljárást, miszerint nem kérek minden politikai sértésért elégtételt, a lovagias szemponjtól kifogásolják. Ebben a kijelentésben jóhiszeműleg nem látom senki azon társaskörök kisebbitését, amelyeknek tagja nem vagyok, annak egyszerű értelme az, hogy e kérdés körüli lovagias eljárásba olyanokkal bocsátkozom, akikkel személyes ismeretség vagy ugyanazon klubhoz tartozás révén olyan társadalmi vonatkozásban állok, amely ennek a kérdésnek tisztázását minden politikai tekintet nélkül indokolttá teszi.

Ezzel az ügy tárgyalását a magam részéről *befejeztem* s némely uraknak ezzel kapcsolatos hajszeját minden jóízű ember megítélése alá bocsátom.

Budapest, 1914. évi május hó 23-án.

Gróf Tisza István.

A történettudomány reformja

Középiskolai tanárok gyűlése.

Szombaton délután a helybeli középiskolák tanára Dóczy Imre felügyelő elnöke alatt köri gyűlésre jöttek össze a református főgimnázium tanástermében.

A gyűlés főtárgya Szabó Márton dr. ref. főgimnáziumi tanár felolvasása volt a történettudomány reformjáról, melyben rövid összefoglalását adta a történettudományra vonatkozó reformtörekvéseknek. A történettudományt ne legyen többé csaták és uralkodási évszámok memorizálása, hanem eleven, összefoglaló tárgyalása a nagy tömegmozgalmaknak és az emberi művelődés fejlődésének, mely terjeszkedjék ki a jelentő mozgató gazdasági erők és tömegviszonyok ismertetésére is. Szóval a közönség fejlődésének története álljon a tanítás középpontjában, ne pedig egyes emberek tetteinek ismertetése. A felolvasást a tagok nagy tetszéssel fogadták s nyomában élénk vita indult meg.

Ezután Csűrös Ferenc dr. titkár indítványára a körből a középponti választmányba küldendő választmányi tagokat vá-

után faképnél hagyta a megbotránkozott gyászvendégeket, köszönés nélkül szobájába ment, hol menten rabságra vetették. Fegyveres kovácsokat állítottak ajtója elé, Semsey Lajos másnap hiába könyörgött, a nagyszonyt nyitott kocsin elvitték s Szemere Klára a kocsiról nézte végig a debreczeni véres csatát, mignem egy golyó leterítette az őrizetére rendelt orosz főtisztet, aki haldokolva parancsolta meg katonáinak:

— Engedjétek haza, szabadon a nagyságos asszonyt...

... És a magyar hazára ismét szomorú, nehéz idők, siralmas megpróbáltatások következtek, ebben a szomorú időben elhalt Semsey Lajos is, Ujvároson temették el a derék magyar földesurat s azóta csukott kastélyának ablakai sötéten, homálylepleten meredeznek a napsugaras hajdúsági rónára... Hejh, nemcsak a vén kastély árvult el, hanem bérlők kezére kerülve a fejedelmi uradalom, árva lett, árván maradt az újvárosi szegény magyar parasztnép is, mely — legendákat regélgetve régi, szebb időről — jó földesura emlékezetével melengeti didergős szegény lelkét... Oh, mert ha valaki megértett téged, ha valaki megbecsül és szeretettel közeledik hozzád, micsoda kevéssel is meglegegszel te, én gyermekszemű magyar népem.

lasztották meg Sinka Sándor, Karay Sándor, Löffler Sámuel, Gulyás István dr. és Horvay Róbert dr. személyében.

Ugyancsak a titkár még több csekélyebb fontosságú ügyben tett jelentést, melyet a kör csekély módosítással elfogadott.

Debreceni örömök

A csónakázó-tó

Olvasom az újságokban, hogy a csónakázó tavat valamelyik nap ünnepélyesen megnyitják és átadják az evező-sport híveinek.

... Ah, csónakázó-tó! Egyetlen vízi büszkeségünk! Sajnos, mióta megfúrták a tizenöt darabból álló vízvezeték kutat, a csónakázó-tó mint vízi ténnyező, kissé háttérbe szorult. Addig, ha idegen jött a városunkba, természeti nevezetességeink között igen előkelő szerepet játszott. Erdőségek itt volt a Nagyerdő, hegyeinket a nagyerdei domb és a Basa-halma képviselte, folyóvizeinket az Ebesi víz, álló vizünket pedig a csónakázó-tó.

Mennyi büszkeséggel simogatta szemünk a zöldes-barnás-szürkés hátát, mikor kísértünk a kikötőjébe. És beszélünk a felemelő érzésről, amelyet a tó flottillája keltett bennünk. Hosszu, keskeny szandólinok ringottak egymás mellett. A talpuk kissé lukas volt, az oldaluk kissé rongyos, de nem mehetett bele annyi víz, hogy képes lett volna elsüllyedni. — Nos, ebben rejlett a csónakázó-tó titka. Itt nem lehetett elsüllyedni, legfeljebb kiborulni. A csónakázó-tavunknak ugyanis volt egy különös szenvedélye. Némelyek nagyási mániának keresztelték el, de inkább valami betegség lehetett. A csónakázó-tó ugyanis valami hosszú, sűrűn nőtt, zöld moszatfélével volt tele. — Alig látszott ki tőle a víz, úgy ellepte a tavat ez a tengeri moszat. Gyakran aztán megtörtént, hogy egy-egy vakmerő csónak egyszerre csak vészjelet adott a tó közepéből a csónakázó-tó derék bérlőjének, a rettenthetetlen ellentengernagynak, egy szigorú, de lusta parasztnak, aki a kikötőben a tizkracjérokat szedte be a hajózási sport híveitől. Mondom, egyszer megadták a vészjelet, hogy a csónak nem bírse előre, se hátra menni. Zátonyra, helyesebben moszatra futott. Az evezőket hiába próbálta az ember a vízbe vágni, a víz kemény, erős zöld moszathal állott, amely úgy körülfonta a lapátot, hogy külön expedíciót kellett szervezni a lapát kihúzására is. — A külön expedíció a csónakos ember volt. A csónakos ember elkerült a csónakázó tó partjára, ott levette a lábáról a csizmát és meztelán megindult a tóba, a zátonyra futott csónak megmentésére. Az ellentengernagy a csónakot megragadta és vizezesebb területre tolt, azután pedig meglökte és a csónak vigan futott tovább a tó vizezesebb részein. Forróbb nyarakon egyre több lett a moszat és kevesebb a víz. Mi azért lelkesen és kitartóan tovább csónakáztunk. Felkerestük a tó vadregényes öbleit, az egyiket, ahol a sás embermagasra nőtt és közöttük békák adtak koncertet alkonyatonként, a másikat, ahol füzfabokrok nőttek bele a tóba, mint egy-egy császárszakál.

Kedves és elégedett varróleányokkal csónakáztak ott andalítóan izmos kereskedősegedek. Ringottak, ringottak a tó bokros partja mellett, azután — este felé — egyszerre kiabálni kezdtek az ellentengernagynak, hogy huzza ki a csónakjukat a vízből. — Frissen festett csónakokban boldog párok ültek vasárnap délutánonként. Negyven krajcárért lehetett csónakázni egy párnak délután hat óratól este nyolcig a tó zöldes-barnás-szürkés hátán, a csónakázó-tó vadregényes, bár kissé büzös öleiben.

Azután a kultúra a csónakázó-tavat is kikezdte. A kikötőjében bort és sört mértek, fonatost sütöttek, malachandával emelték a hangulatot, csak éppen a tó vizét hagyta érintetlenül a kultúra. A zöld moszatot nem bírták kiirtani a tóból. Egyszer aztán merész gondolata támadt a tó bérlőjének. Vásárolt néhány métermázsas élő halat és betelepítette őket a csónakázó-tó vizébe, azt gondolván, hogy a halak meg fogják enni a moszatot és a tó vize ki fog tisztulni. Kéthárom nap mulva egy alkonyaton végigsétál a bérlő a tó partján. Hallja, hogy a békák kárörvendően rő-

Többen a muszkavezető urak, az orosz vezérkar egy részével, hívás nélkül betelepédtek és rendelkeztek az ősi Semsey-kastélyban. A debreczeni csata napja előtt idehozták a kozákok egy a kémszemlén elfogott magyar huszárt. A huszárt a kastélyudvaron egy ágashoz kikötötték s kineztek, midőn Szemere Klára arra ment el, a huszárhoz lépett, megveregette vállát:

— Derék fiu vagy, minden magyar embernek ilyennek kellene lenni! — szolt vigasztalólag a nagyszony, persze menten befújták s a muszkavezetőktől még kevesebb kiméletre számíthatott. Ezek a nemes urak estére a más házánál nagy vacsorát rendeztek. A háziasszony Szemere Klárának bánatos lelkével, sajnó szívével, parancsszóra, az asztalfőn kellett ülni és hallgatnia kellett, midőn az asztalához tolokodott vendégek a szegény magyar nemzet temetéséről nyíltan, kárörvendve beszéltek és egymás között osztogatták a koncot, jövendölték az akasztófát, a börtönt a legelső hazafiaknak... Szemere Klára nem bírta ki sokáig, föllállott az asztaltól, megvetéssel mérte végig a gyászmagyarokat:

— Szégyeljék magokat az urak, hogy volt lelkük így áruba vetni hazájokat; — a lelke mélyéből föllindult nagyszony még sok más zokszót is szemükbe mondott, az-

CRIVVENICA

(CRIVVENICA)

Nagy gyógyhatású gőrvély és angolkóránál, az idegrendszer betegségeinél, vérszegénységénél, sápkóránál, női betegségeinél, elhíjasodásánál és idült rheumatizmusánál. Mint klimatikus gyógyhely páratlan maláriánál, influenzánál és minden hurutos betegségeinél. Modern fürdők nap-, homok- és szabad tengeri fürdőre.

tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely, az Adria partján (Fiume mellett).

Egyedüli belföldi tengeri fürdő. Mesés homok-plázs. A partot körülbelül 300 méternyire finom homok borítja és oly sekély, hogy gyermekek minden felügyelet nélkül is fürödhetnek.

Kimerítő prospektust küld: A FÜRDŐ-BIZOTTSÁG.

högnek, úgy röhögnek, hogy a hasukat is fogják. — Belenéz a tó sima tükrébe a bérlő, hát látja, hogy a csónakázó-tóba internált halak döglötten uszkálnak a tó sima tükrén. Ugy megörültek a sok maszatkak, hogy örömben meglátta őket a guta.

Azóta hallottam, hogy a csónakázó-tóból kikapartatták a moszatot, a tó vizét viz színű fehérré meszelték, vizet csapoltak a tóba, új csónakokat, motorcsónakokat és dreadnoughtokat szereltek fel a kikötőben. Nos, én nem fogok ide kimenni. Mit ér a csónakázó-tó, ha viz van benne, ha kiölték a tóból a zöld moszatot, ha elülték a békanyálat, ha a csónakok nem lyukasak, ha az ellentengernagy nem sétálhat bele a tóba, ha egyáltalában csónakázni lehet a csónakázó tóban?

(dux.)

Távgyaloglás Debrecen-Nagyvárad közt

A 39. és 37. gyalogezredek versenye

A debreceni 39. és a nagyvárad 37. gyalogezredek tegnap távgyalogló-versenyt rendeztek Debrecen és Nagyvárad között. — A versenyben résztvevő bakák hajnali három órakor indultak el Debrecenből s Mikepércs, Derecske, Berettyóújfalú, Berettyószentmárton, Mezőpeterd, Mezőkeresztes, Ártánd, Bors és Püspökín keresztül gyalogoltak Nagyváradig.

A versenyző katonákat a püspöki-i vámháznál katonai bizottság várta, lovag Henriquez János altábornagy és Barbini Sándor vezérőrnagy vezetésével. Kivülök a verseny alkalmából nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg a versenyzők fogadtatására.

Az első versenyző délután két óra tájban érkezett meg a vámházhoz s utána sűrű egymásutánban jöttek a többiek. A versenyzők mindannyian végig kifogástalanul tették meg a 76 kilométernyi utat, utközben csupán egy katonát lettek rosszul. Ezt a versenyzőt aztán vonatra ültették és úgy szállították Nagyváradra.

Az egymásután beérkező katonákat a püspöki-i vámnál várakozó közönség lelkes tetszésnyilvánításokkal fogadta, a zenekar marsot játszott a tiszteletükre. Az első négy beérkezőt Henriquez altábornagy, valamint Barbini dandárparancsnok külön is megdicsérték. Élénk tetszés kísérte Rácz Sándor közlegénynek, az első díj nyertesének azt a cselekedetét, amikor a legény tíz órai gyaloglás után felmászott a vámház közelében levő akácfrára és onnan virágot szakított az altábornagné számára.

A távgyalogló verseny győztesei a következők: I. díj: Rácz Sándor közlegény. Idő 10 óra és 16 perc. — II. díj: Joó György közlegény. Idő 10 óra 20 perc. — III. díj: Pataki György közlegény. Idő 10 óra 28 perc. — IV. díj: Zádor Gábor közlegény. Idő 10 óra 29 perc.

A hosszú utat a versenyző katonák teljes felszereléssel tették meg.

A nyugdíjintézeti törvény kritikája

Ügyvédszövetségi gyűlés.

Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya ma délután folytatta értekezését, melyen ezuttal az ügyvédi nyugdíjintézeti járulék tervbevett felemelésének és az ügyvédi árveház létesítésének kérdéseivel foglalkozott.

Balázs Bertalan dr. h.-elnök megnyitotta az ülést és felkérte Körössy Kálmán dr. kamarai titkárt, hogy a nyugdíjintézeti szabályzat módosításáról szóló előadását tartsa meg.

Körössy Kálmán dr. ügyvéd szaktudással és a töle megszokott alaposággal ösmertette a törvény lényeges rendelkezéseit, azokat az előnyöket, melyeket kivált az ügyvédek hátrahagyott családtagjai élvezhetnek. Kifejtette az elveket, melyek alapján az évi díjak s az ellenértékül nyújtott járadékok megállapíthatók. Megmagyarázta, hogy a törvény 5 évenként új matematikai táblázat készítését rendeli. Ez a táblázat most készült el s lényegesen eltér az első, 1909-es táblázattól. Ennek oka az, hogy az ügyvédek minden más társadalmi osztályban levőknél jóval később nősenek, 28 éves koránál hamarabb most már nem lehet senki sem ügyvéd. Az első táblázat óta az új ügyvédi vizsgatörvény folytán rendkívül nagyszámú új, nős ügyvéd vétetett fel a kamarákba, ami lényegesen módosította a matematikai mérleget. A magántisztviselő élettartam statisztikája, melyet eleinte valószínű végszámításnál alapul vettek, nem quadrál az ügyvédekével, különösen azért, mert az ügyvédek ha jóval később is nősenek, aránylag fiatal nőket vesznek feleségül, ami a biztosítást drágítja. Az eddigi évi nyugdíjhozjárulást tehát fel kell emelni; az eddigi 80 koronáról 100 koronára; ennek ellenében az özvegyi ellátás a régi maradhat. Ha az ügyvéd a maga ellátásáról családja javára lemond és legalább 10 évig tagja az intézetnek és 1500 koronát egyszerre befizet az évi díjon felül, családja halálesetre 1600 korona évi díjat kaphat.

Az évi díj emelése mellett is mutatkozó deficitet állami hozzájárulásból kívánja fedezni az ügyvédség, tekintettel az ügyvédség közérdekű tevékenységére, az ingyenes védelemre, stb. Ez esetben az ügyvédek 35 évi működés után 1200 kor. évi nyugdíjat is kaphatnának.

Erre vonatkozólag Márk Endre udvari tanácsos szolgált igen értékes felvilágosításokkal.

Előadó kifejtette, hogy téves az a felfogás, mintha a többszörös díjbiztosítás lenne az oka a díjemelésnek, mert az egyszeres díjfizető aránylag kevesebbet fizet a többszörözőnél. Alapos azonban az az aggodalom, hogy idősebbek többszöröznek az évi díjat és azok, akiknél férj és feleség közt nagy a korkülönbség. Erre nézve pótdíj szedését javasolja. Ez volna az igazságos progresszió.

Kuthi Sándor dr. azt a kérdést veti fel, hogy nem kellene-e a többszöröződést korlátozni úgy, hogy bizonyos életkoron túl ne lehessen többszörözni.

Vajda József dr., Schwartz Artur az intézet jövőjét illetően szeretnék, ha az évi díj emelhető volna, mert a jelenlegi 6-800 korona díj igen csekély.

Márk Endre, Körösi Kálmán megemlítik, hogy a jövődönök, a mai fiataloknak javára szolgál az intézmény.

Fülöp Ödön dr. a biztosítási intézetekből vett példákkal igazolja, hogy a nyugdíjintézet aránylag olcsóbb a biztosító társaságoknál.

Szűcs Géza dr. a rokkantsági ellátás törlesztését kívánja.

Balázs Bertalan dr. elnök a vita eredményét a központhoz terjeszti fel, megköszöni előadónak az élvezetes és értékes előadást.

Körösi Kálmán dr. az ügyvédi árveházak létesítése tárgyában kéri a szövetséget, hogy országos mozgalmat indítson. Ha minden ügyvéd csak tíz koronát fizet évenként, pár év alatt nagy töke gyűl össze. Az értekezlet ezt az indítványt egyhangulag elfogadta.

A beteg betörő a kórházban is lop

Egy notórius tolvaj szökése

Három héttel ezelőtt — mint annak idején közöltük — a debreceni rendőrség detektívjei a nagyvásárbán egy gyanúsán viselkedő fiatalembert fogtak el. Mikor a főkapitányságra kísérték, akkor derült ki, hogy milyen jófogást csináltak a titkosrendőrök. A fiatalembert egy nagystilű betörőt tartóztattak le, Fekete Miklóst, aki tizenhét esztendősen korában harminc rendbeli betöréssel lopást követett el Debrecen környékén.

A debreceni törvényszék 1909-ben négy és fél évi fegyházra ítélte Feketét, aki csak a tavasszal szabadult ki. Minthogy büncselekményt nem követett el, csupán kitiltása dacára tért vissza Debrecenbe, Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány harminc napi elzárásra ítélte. Büntetésének kitöltése előtt azonban a kórházba szállították Feketét, mert súlyos beteg volt s itt is rendőri őrizet alatt állott.

Az elmúlt héten visszarendelték a rendőrt s ettől kezdve Fekete Miklóst ételhordásra használták fel. Fekete szabadon járt-kelt a kórház udvarán és a sétáló betegeknek dicsekedve beszélte el, hogy ő a legügyesebb soffőr s egy földbirtokos alkalmazásában van. Az ápolók elhitték a betörő szavait s többen kikölcsönözték neki pénzüket és órájukat. Fekete tegnap három betegnek az értéktárgyaival megszökött a kórházból.

Délután a kertben sétáltak az osztály betegek. Ezt az időt használta fel a lopásra

Életvidám és üde kinézést

az emberi kor végső határáig csakis józan életmód mellett, czélszerű táplálkozás és tiszta levegőben való mozgás mellett képzelhető. Különösen nagy súlyt kell vetni a táplálkozásra. „Az egészség teljes áldása nem gyógyszerek és csodabüvészet

által

hanem csakis a helyes táplálkozással nyerhető el, mely a testet ápolja és napról-napra fiatalít.“ Ezeket a szavakat egy ismert német orvos és tanár mondta. A czélszerű táplálkozáshoz tartozik az általánosan ismert

Biomalz.

Ez egy jóízű, olcsó tápszer, az egész világon becsülik és szeretik. Nagymértékben erősíti a testet. Kivénült hervadt vonások eltűnnek, az arcszín üdőbb és rózsásabb, az arcbőr tisztább lesz. Vérszegény, halvány, sovány, táplálkozás hiánya miatt lesoványodott személyeknél tapasztalható az étvágy fokozása, a súly emelkedése és a formák mérsékelten való gömbölyödése anélkül, hogy kellemetlen zsiradék a formák szépségét zavarná.

Biomalz ajánlható azoknak is, akik túlfeszített munka, idegeség miatt elgyengültek. Tanárok és orvosok elsőrendűnek ismerik el és több királyi klinikában állandóan használják. Min-

denkit figyelmeztetünk, hogy utánzatok is vannak. Doboz K 1-30 és K 2-50. Kóstolómintát leírással díjtalanul küld Chem. Fabrik Gebr. Patemann, Teltow-Berlin 209.

Fekete. Felmerül a kérdés, hogy a betegek ruháját, amelyet magánál tart, a saját ruháját, Senkisémet vették rá, hogy udvarban, de készülték tengegek panaszt ellopása miatt kapitányságot lekményeiről országosan kö-

Modern német

— N

A türelmesen várakozó kiérkező nyát. Korunk meg, mi pedig pontunk bizony. A mi itéletünk szétforgácsolt organizáció é

Vessünk a szellemi versenyek az újra felszínre. A naturalista kettőt szerető és a harcoló lálkozik a sz

Évnte so lágot, de tul betűies, a b rendszerint ne de meghallgat jutna szóhoz, meg a tömér

Egy emb lenc órai mur haszuk a né Még a tájék érnek el szü című műveik zedik kiadás ken kereszti helyi nagysá vagy szobro

Az üstbe csa illatok s keverődnek nek meg. V ékkő és csak leges marad

Üssük e Sokan még a jelen. De a Hauptmann sthal-on má Hanns Heint turisták is j dern értelmi csapja a kez Bloem az e „Gartenlaub regényeket g séges“ irány szexuális és zadó tenden baum utóda irányukat, v halad, Arcib szenzációt h

Ami mi nők, ha ne mann „Tum lomra.

Nos és lunk. Csak

Fióküzle János-u

Szt. Lu fürdői

Kérem írni a 196. szám
ról a következő újságra

Fekete. Felment a kórterembe s kikutatta a betegek ruháját. Három aranygyűrűt talált, amelyet magához vett, azután magára vette a saját ruháját s nyugodtan kísértél a kapun. Senkisémet vette észre a szökését, csak este jöttek rá, hogy Fekete eltűnt. Keresték az udvarban, de nem találták. Eppen jelentést készültek tenni a rendőrségen, mikor a betegek panaszt emeltek a gyűrűik és az órák ellopása miatt. Átiratban értesítették a főkapitányságot Fekete Miklós újabb büncselekményeiről és vakmerő szökéséről. Most országosan körhöz a szökevény betörőt.

Modern német irodalom és művészet.

— Németországi levél. —

Barmen, 1914 május.

A türelmetlen keresés korát éljük és csak a zseninek lehet megengedve, hogy a káoszól kiérezze az igaz irányt, a jövő irányát. Korunk Lessingje még nem született meg, mi pedig saját nézetünket csak álláspontunk bizonyítása nélkül nyilváníthatjuk. A mi ítéletünk tapogatódzás, mert hiányzik szétforgácsolt gondolatvilágunkban a belső organizáció és krisztalizációs pont.

Vessünk egy tekintetet Németország modern szellemi munkatereire. A konzervatív versenyzik azokkal, akik a régít, elfeledtetet újra felszínre hozzák és küzd a haladók ellen. A naturalista eliteli az impresszionistát, mindkettőt szeretné megsemmisíteni a futurista. És a harcolók-keresők tarka táborából táplálkozik a szellemi élősdiék sáskahada.

Évnte sok ezer könyv és kép lát napvilágot, de tulprodukciónról szó sincs. A nép betűéhes, a betűi olcsó. Persze a legjobbak rendszerint nem érik el a legnagyobb sikert, de meghallgatják őket. Nincs próféta, ki ne jutna szóhoz, de kevés, kinek szava ne fulna meg a tömérdék új irány tengerében.

Egy emberélet kellene ahhoz — napi kilenc órai munkaidő mellett, — hogy elolvassuk a német könyvpiac egy évi termékét. Még a tájékozott is csodálkozva látja, mint érnek el szürke nevű írók, sohasem hallott című műveikkel második, harmadik, sőt tizedik kiadást. Egy város pedig alig lát éveken keresztül ugyanaz képzőművésztől — a helyi nagyságok kivételével — két ízben képet vagy szobrot.

Az üstben forrnak a varázsszerek. Furcsa illatok szálnak fel, zavaros színű gőzök keverődnek össze, titokzatos hangok pendülnek meg. Végre kikristályosodik a ragyogó ékkő és csak az üst felületén uszik a fölőleges maradékok szürke rétege.

Üssük egymást! Ez a maiak jelszava. Sokan még azt hiszik, hogy a naturalizmus a jelen. De az impresszionisták már temetik Hauptmann-t és Ibsen-t. Wilde-on és Hofmannsthal-on már tul tettek Herbet Eulenberg és Hanns Heinz Ewers. Ujabbban azonban a futuristák is jelentkeznek: a nép nevet, a modern értelmiség érvel, a konzervatív összecsapja a kezét. Mindamellett Herzog, Stratz, Bloem az egymárák Ullstein-kiadás és a „Gartenlaube“ című családi hetilap számára regényeket gyártanak nagyban, az új „egészséges“ irány terjeszti az antialkoholista, antiszexuális és német nemzeti büszkeségtől duzzadó tendencia-regényeket, a müncheni Bierbaum utódai folytatják franciás, finomkodó irányukat, van olyan, ki Marlitt nyomdokain halad, Arcibasevet utánozza, vagy kizárólag szenzációt hajszol.

Ami minket magyarkat illet, úgy jól tennünk, ha nem következtetnénk teszem Kellermann „Tunnel“-járól a nagy német irodalomra.

Nos és a képzőművészettel ugyanígy állunk. Csak oda kell vetnem egy nevet és

mindegyik egy egész más irányt képvisel. Még működik Liebermann, él Stuck, itt van Bechthejew és Leo Putz, még csodálják boldogult van Gogh műveit, követőre talál Thoma mester, a felhő-specialista, Signac, a pontilista, Dügel, az állatfestő, ujabban Picasso tűnik fel titokzatos futurista mázolványaival; mind küzd és hódít.

Ki próbálók ragadni a káoszól egy-két tipikus képet, mely megvilágítón hat, nemcsak a művészekre, de a nagyközönségre is.

I. A Körner-szobor.

Történt, hogy a barmeni Körner-egylet kilencezer márkát gyűjtött egy felállítandó Körner-szobor számára. A városi tanács kijelölt e célra egy a nagy költő emlékéhez méltó helyet a barmeni városliget legdíllicsabb részében. Az egylet vezetősége megbízott a szobor tervezésével egy fiatal, tehetséges szobrászt, mert pályázatot kilencezer márkával nem lehet kiírni. A fiatal szobrász sajnálatos módon a modern, sőt igen modern irány követője — amiről a gyanutlan egyleti elnökség igazán nem tehetett — és így valami egészen egyéni kívánt alkotni.

A leleplezés ünnepére — 1913 augusztusában volt — nemcsak az összes helyi veterán és litteráris egyletek, hanem a környék minden ilyenemű társasága is megjelent. (A költő Körner t. i. az 1813-iki szabadságharc alkalmából esett el és mint ilyen — persze csak külsőleg — a német Petőfi.)

A beszédek elhangzottak, valamilyen nyugalmazott udvari tanácsos megadta a jelt, a lepel lehullott és — a szörnyülködés moraja futott a közönség sűrű sorain végig. Hogy a felháborodást megértjük, ahhoz szükséges, hogy röviden és tárgyilagosan vázoljuk a Körner-emlékmű külsejét. Négyszögű homokkő-gulán áll egy meztelen ember. Feje kicsi, mellkasa óriási, csupa megfeszült izom a karja és a hasa. Erős, férfias lába kissé görbe, de harcra készen várja az ellent.

Igen nagy megrökönyödést okozott, hogy a germán férfiú erőteljes nemi ismertetőjelét nem tartarta alsóruha. De hangosan mondani ilyesmit manapság már nem mernek, mert a meztelenség kultusza a művészetben immár általánosan elfogadott dolog. Még néhány év előtt, mikor a szomszéd város, Elberfeld főterén elhelyezett kut tritonkái uszónadrág nélkül jelentek meg, a legszentebb érzelmeiben megsértett nép köhögéssel nemtelenítette a merész fiúcskát. De, mint mondtam, manapság az ilyet csak sutogni szabad. Azonban hangosan vitatták a homokkő-hérosz sajtóságait és röviddel meg is indult a legádázabb sajtóharc. Naponta tucatjával érkeztek a lapokhoz levelek a „közönség köréből“. De hozzászóltak az „illetékes körök“ is. A fiatal szobrász (Schreiner-nek hívják) hallgatott és védelmezni csak egynéhány liberális férfiú merete. Akinek csak hangja volt, az toldott egyet a méltatlankodás szózatán. Egész komolyan tervbevétték a lendületes gyűjtési akció megindítását egy új barmeni Körner-szobor részére. Naponként csapatostul zárandokolt a közönség a nagy költő emlékművéhez. A fiatalabb nép hasát fogta nevéttében, az életesebbek dühös tekinteteket löveltek a görbelábu harcos képmására, pápaszemes urak kezükkel a szobor egyes részeit eltakarva, hangosan vitatták az egész mű elhibázott voltát, szóval mindenki izgult és kritizált.

Azóta sok viz folyt le a festékszíni Wupperen — a barmeni Dunán — és kilenc hónap füsttől piszkos esője rajzolt stráfokat a meztelen kisfeji alakjára. A Körner-szoborról már nem irnak az újságba. Aki elmegy mellette, mechanikusan rátekin, nem nevet, nem dühöng, nem kritizál. Mindenki hozzászólt. És nem egy legádázabb szóharcos vallotta be, hogy minden szobor közül neki a legkedvesebb a Körneré: mert, ugymond, nem olyan, mint a többi.

— A fejfájásnak oka igen gyakran a székrekedésben rejlik, első sorban tehát a baj okozója ellen kell küzdenünk. A gyógyító szer kiválasztásánál azután az a fontos, hogy ne legyen neki semmiféle kellemetlen hatása, s huzamosabb ideig tartó használatnál se hagyjon bennünket cserben. Ilyen régóta bevált, s a kívánalmaknak teljesen megfelelő háziszser a tiszta, természetes Ferencz József keserűviz. Caesare Collucci dr., a nápolyi kir. egyetemen az idegbajok tanára, kijelenti, hogy olyan tüneteknél, melyek a gyomorbelcsatorna önmérgezéséből támadnak, a Ferencz József viz mindig kitűnően megválasztott hashajtónak bizonyult. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerüzletben.

Összevész az ellenzék

A katolikus népszövetségi gyűlések következménye

A radikálisok részéről fölvetett azon gondolat, hogy az iskolákban a vallásoktatás töröltessék el, tudvalevően erős reakciót keltett különösen katolikus körökben. Több népgyűlést tartottak e tárgyban s ezeken hevesen tiltakoztak a fölvetett terv ellen és igen erős kifakadások hangzottak el a terv propagálói ellen. Tudvalevő azonban az is, hogy a radikálisok is az ellenzék oldalára számítanak, már pedig a katolikus népszövetség urai is ellenzéki hajlamokkal bírnak. Az erős kifakadások természetesen élénk recenzt keltettek a radikális oldalon és a duzzogásnál is erősebb visszahatás, harag, nehezítés és elkedvetlenedés észlelhető itt, ami kifejezésre jutott. Természetesen a függetlenségi pártban, ahol eddig nagyon örültek a többi kisebb, de mozgalmasabb pártok ellenzéki-kedésének, most nagyon megijedtek és félnek, hogy a demokraták és mások is ott hagyják őket és beszüntetik a támogatást.

A differenciák különösen Apponyi Albert gróf, aki a népgyűlés egyik szereplője volt és az ellenzék közt élesedtek ki.

A pártban az a fölfogás hangzott igen hangosan, hogy káros dolog és elszomritó, hogy az egység erősítése és keresése helyett az egyenlenséget szítják.

Vázsonyi Vilmos dr. politikai barátai előtt a következő kijelentést tette:

— A multkor azt mondtam, hogy szeretném bejárni az ország városait s agítani, a míg az idegeim bírják s ez időre polgári foglalkozásomat is felfüggesztem. De ezután azt kértem magamtól: érdemes egyáltalán ez országban politikával foglalkozni.

Károlyi Mihály gróf sajnálkozását fejezte ki, hogy Vázsonyit megtámadták a gyűlésen.

Apponyi Albert gróf mentegetőzik, hogy senki sem támadta a zsidókat és a gyűlésnek nem volt antiszemita jellege. Vázsonyi Vilmos nevét csupán egy közbeszólás kapcsán említették meg, de minden támadó tendencia nélkül.

Ime dul az egyetértés az ellenzéken, a melynek egysége s belső élete is visszatükröződik ebből az esetből.

— A magyar delegáció ülése. Budapesti tudósítónk jelenti: A magyar delegáció ma délelőtt Zichy Ágost gróf elnöklete alatt ülést tartott. Letárgyalták az 1912. évi zárszámadásról szóló jelentést, azután a pénzügyi albizottságnak, végül az egyesült négyes albizottságnak a jelentését fogadták el. Az utóbbi jelentés ismertetése során Papp Géza báró kimerítő képet adott Bosznia mai állá-

Fióközlet: Arany János-utcza 15. sz.

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít
FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM.

Telefon: Fióközlet 732. Főközlet 11-57.

Szt. Lukács-fürdői

Kristály forrás ásványviz

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. Kapható minden fűszerüzletben.

potáról s jelentette, hogy a kmetmegváltások tizenhárom év múlva befejezést nyernek. A legközelebbi plenáris ülés kedden lesz, amikor a külügyi albizottság jelentését tárgyalják.

Kossuth agóniája

Haláltusa napokon át

Kossuth Ferenc az éjszakát annak ellenére, hogy állapota a legválságosabb és minden pillanatban várható a katasztrófa bekövetkezése, mégis meglepően nyugodtan töltötte. — Nagy fájdalom, amelyek tegnap még oly irtozatosan kint voltak, mintha megszüntek volna, legalább is Kossuth az éjszaka folyamán nem panaszkodott.

Az éj folyamán egy kis hőemelkedés mutatkozott, bár a betegnek láza egyáltalán nem volt. Néha egy-egy korty vizet ivott, egyébként teljesen kimerülten, végtelen apátiával feküdt ágyában.

A nagybeteg az egész éjszakát álmatlanul töltötte csukott szemmel fekiált ágyában, mégis néha felpillantott, szólni azonban nem tudott. Pally Sándor dr. félóránként oxigén-belégzéseket alkalmazott, minden órában megszámlálta a beteg érverését. A család, mivel Kossuth nyugodtan töltötte az éjszakát, hosszú idő óta talán ma pihent le éjjel. A beteg szobájában egy rézágynon feküdt Kossuth felesége, egy-egy karosszékben az inas és az ápolónő. Pally Sándor dr. félóránként a beteghez lépett és figyelte állapotát. Kossuth Lajos Tódor a szomszéd szobában pihent, de ő is nagyon sokszor benézett bátyja szobájába.

Éjjel három órakor Pally Sándor ismét megvizsgálta Kossuth Ferencet, aki huszonnégy óra óta ekkor tudott először szólni:

— *Segítsenek, segítsenek!* — mondotta elhalóan, egyebet azonban nem tudott mondani.

Ma reggel kilenc órakor Müller Kálmán dr. báró ismét meglátogatta Kossuth Ferencet, majd néhány perccel később Apponyi Albert gróf jött a lakásba. Müller Kálmán tanár Kossuth állapotáról a következő kijelentést tette:

— *Az éjszaka nyugodt volt. Reggelre a szív működése gyengült. Egyébként állapota változatlanul válságos.*

Az újságírók megkérték Müller báró tanárt, hogy nyilatkozzék a betegség lefolyásáról, amire Müller tanár a következőket mondta:

— Kossuth Ferenc egész életében tiltakozott az ellen, hogy betegségéről a nyilvánosság számára közléseket tegyünk.

— Tanár ur milyennek látja a krízist? — kérdezték az újságírók.

— Kérem, egyebet nem mondhatok, mint hogy én résen vagyok.

Ma reggel és az egész éjszaka folyamán is a beteg állapotáról roppant sokan érdeklődtek, akiknek Jakab Sándor dr. titkár szolgált felvilágosítással.

Kossuth Ferenc délelőtt 11 órakor valamivel nyugodtabban volt, de a katasztrófa bekövetkezését így is minden pillanatban várják.

Tűzveszedelem a püspökladányi pályaudvaron

Kigyuladt a tetőzet

A forgalmas püspökladányi vasuti állomást komoly veszedelem fenyegette tegnap délelőtt. A pályaudvar tetőzete egy szikrától tüzet fogott. Szerencsére a készülő veszedelmet idejében lokalizálták a vasuti alkalmazottak s így mielőtt nagyobb baj történt volna, elejét vették egy esetleges katasztrófának. A tűz keletkezéséről püspökladányi tudósítónk a következőket jelenti:

Az állomás bolthajtásos, fából készült tetőzete alatt vannak elhelyezve a sínparók. Közvetlen az első vágány felett, amelyen a gyorsvonat szokott a pályaudvarra befutni, egy veréb befészkelte magát az eresz alá. Tegnap délelőtt a Debrecenből nyolc óra 58 perckor elindított gyorsvonat mozdonya véletlenül éppen a verébfészkek alatt állott meg. A hatalmas lokomotív kéménye erősen szikrázott s egy szikrától tüzet fogott a szalmából és száraz ágából rakott fészkek.

Az égő fészket nem vették észre s így történt meg, hogy a tetőzet is meggyuladt. A gomolygó füstből hirtelen láng tört elő s szempillantás alatt tova terjedt a tűz. A percnon dolgozó munkások vették észre a veszedelmet s nyomban jelentették az állomás tartózkodó főnöknek. Hamarosan elővontatták a fecskendőket, megérkeztek az önkéntes vasuti tüzoltók is. A vízpuskával azonban nem értek célra, mert nem lehetett vele a tüzet megközelíteni. Erre a tüzoltók felmásztak a tetőzetre, az égő deszkát betörték és néhány vödör vízzel lokalizálták a tüzet.

Előzőleg a gyorsvonatot vissza tolatták, hogy az oltásban ne hátrálja a tüzoltókat. A vonat utasai érthető izgatottsággal néztek a tüzoltók munkáját, amely rövid negyedóra alatt befejezést nyert. A közönség félelme jogos volt, mert a szeles időben a jelentéktelen tűz elharapózásától tartottak. Ez szerencsére nem következett be. A vasut kára jelentéktelen.

A házibarát.

*

Régi igazság, hogy két vége van minden botnak és minden éremnek két oldala. Évtizedeken át hány százezer regény, szimfónia, vigjáték, humor, élce, kuplé és még a jó ég tudja mi mindenfajta műfajnak volt főtémája a házassági háromszög, amelynek három oldala: férj, feleség, házibarát. A sorrendben csak hivatalosan első a férj, mert a valóságban a házibarát az első és a férj az utolsó. A feleség, az mindig középen marad. És a százezernél sokszorta több régi nótában mindig a szerencsétlen férjre járt a rud. A férj volt a guny céltáblája, azokon a bizonyos férfi szarvakon nevetett az egész világ, sőt maga a férj is, aki mindig azt hitte, hogy minden férjnek van szarva, csak éppen neki nincsen. Gyönyörű világ volt amikor ketten csalták a harmadikat és senki sem a csalókon háborodott föl, hanem a megcsalton mulatott.

Sokáig tartott ez a gyönyörű világ, hanem végtére mégis csak elmúlt. Hiába, a világon minden változandó, még a férfiek sem maradnak örökké ugyanazok, lassabban fejlődnek, mint bármely más állat, hanem azért mégis csak fejlődnek. Sőt már odafelöltöttek, hogy ma már a modern férj tudja meg, csak nem legeslegelőször, ha megcsalja a felesége. Es ezzel egyszerre megváltozott a régi vigjátéki helyzet is. Mert mielőtt a férjet nem lehetett többé úgy megcsalni, hogy előbb-utóbb meg ne tudja, attól a pillanattól kezdve teljességgel és kizárólag a férjtől függött, hogy drámát csinál-e az esethől, vagy pedig meghagyja vigjátéknak. Ha drámát csinál: agyonlővi a csábítót és az asszonyt — megbocsát. Ez a modern kifejelet. Ha pedig vigjátékot: úgy hagy mindent, ahogyan van és ő lesz az, aki fölényes hatalmával uralkodik a másik kettőn.

A férj — mindig a legkiválóbb és legfejlettebb példányokról van szó — a férj azonban mind a két esetben megszűnt komikus figura lenni. Egyenrangú ellenfélként áll szemben a házibaráttal, ha fegyvert vesz a kezébe; ha pedig az egész helyzetnek fölébe kerekedik és ő keveri attól kezdve a vigjátékot, akkor föltétlenül ő a győztes és a házibarát a komikus figura.

Mindezeidig a legpompásabb helyzete az asszonynak volt. Akár házibarátot tartott a férje ellen, akár később a férjéhez pártolt vissza a házibaráttal szemben, de mindig az ő oldalán volt egy férfi és a két férfi egymással mindig szemben állott.

A fejlődésben azonban — legyen az bármiféle fejlődés — nincs megállás és így a házassági hármast is elérkezett fejlődésében a harmadik lépcsőfokra, amely a legmagasabb, a leghumorosabb és amelyben azután igazán a férj van legeslegfőbbül. Nagynémetország napilapjai szolgálnak éppen most a szenzációs leleplezéssel, hogy Berlin városában is működik egy párisi mintára berendezkedett házasságtörési vállalat! Bizony az, akármilyen furcsán hangzik.

Egy csinos és kikapós berlini asszonyka nem egyszer csalta meg a férjét, de mindig oly ügyesen csinálta a dolgát, hogy a férj nem tudott bizonyítékot szerezni magának. A férj egyébként nagyon vagyonos volt és így az asszonyka — a szerelemtől eltekintve — nagyon jól érezte magát az ura mellett.

Egyik napon az asszonykát az utcán megszólította egy nagyon elegáns, nagyon kellemes gavallér, grófnak mutatkozott be, elkísérte és — nos igen, két hét múlva a férj válopert indított a felesége ellen. A feleség kijelentette, hogy eszéigában sincs válni vagyonos férjétől. Bizonyítsa be a férj a házasságtörést, ha válni akar. Az asszonyka kacagva ment a tárgyalásra, ahol aztán elébe állt és vallott a koronatanu: a gróf ur. A kis hölgy elájult, a házasságot felbontották, a férj karonfogva távozott a házibarát — gróffal. A gróf ur egyszerű alkalmazottja volt az Első Berlini Házasságtörő Vállalatnak, amely készpénzfizetésért és pontosan szállítja a válni akaró férjeknek a házasságtörési corpus delictit.

Tréfásan hangzik ez az egész dolog, pedig hát vérezen komoly valóság. Hivatalosan megállapították, hogy Berlinben és Párisban igenis működnek ilyen házasságtörési privátirodák és hogy az utóbbi évek válopöreiben fontos és többszörös szerepet játszottak azok a házibarátok, akiket a szenzációs modern férfiek szerződtettek feleségeik mellé.

Debrecezen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

MA UTOLJÁRA
!!! A NAGYSZABÁSÚ PATRÉ MŰSOR !!!

1. Zene.
2. Szt.-Cloud látképe. Színes panoráma felvétel.
3. A tanár ur majma. Humoros.
4. A rizstermelés. Ismeretterjesztő.
5. Muki pechys kacsalátó bohózat.
6. A BANYÁSZ SORSA. Amerikai dráma 2 felvonásban.
7. Gimpli mint műhely főnök. Vigjáték.
8. FÉRJVADÁSZAT. Vigjáték 3 felvonásban.

Ma — vasárnap — délután 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig
7-ig marékton leszállított helyárak mellett kerül bemutatóra a teljes esti műsor. 7 órától rendes helyárak, folytonos bemenettel. Utolsó előadás 10 óratól.

Hétfőn — Kedden — Szerdán
május hó 25-én, 26-án, 27-én

ROKAMBOLE IFJUSÁGA.

Első rész.
A XIX. század leghíresebb regénye.
4 felvonásban.
Pathé mesterműve.

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott áruk mellett szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztérvesszedőnél, Debreczen, Kossuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Hát bizony, formán vagyoni látja a lelkiünk, pitjuk meg a felő szemek előtt a lebeg. A boldog i finom érzékével ságban — sietve gének egy házib feleség pedig ki fogja megcsalni a nem a férj fizete

Ez a jövő k hogy így legyen. szög történeteibe most már a fel rülni nem lehet. csalt férj, a jövő feleség!

Menekül az

Késő éjszából, hogy a nak. A fejed olasz hadihajó

H

— Vasár tus templom istentisztelet templomban K ágendázik K nár, a Kistemp lelkész, ágend Kossuth-utcai s.-lelkész, a Polgár Gyula nő s.-lelkész, a János Vallás házban Hajdu morkerti ima tanár.

Az ágost plcmban déle főesperes vég

— A kirá tozzák: A „K előtt a követ után a bronch csekélyek, a étvágy teljes király tegnap kül háromneg tett a szabad potáról tová adatni.

— Pályá Elemér főisp bosziói főszol irodasegédtis nek határideje

Sokk a csu

A S bar óta ola ség vat lója jóni nel

esetén kiváló s a Scott-féle csu biztosit, a legj

Esért ne a os nem a tojfelser mely úgy nyázo

Egy üveg ár ható. Ha ezen la SCOTT & BOWN gyógytár után p

A szö

ellen biztos novszky tan

Hát bizony, drágalátos feleségek, ma már ilyenformán vagy a házassági háromszög dolga. Isten látja a lelki öszinte és boldog kárörömmel állapítjuk meg a fejlődésnek e magas fokozatát, mert lelki szemeink előtt már az eljövendő boldog jövő képe lebeg. A boldog jövő, amikor az okos férj — mihelyt finom érzékével változást érez az asszonyi hajlandóságban — sietve fog saját maga bemutatni a feleségnek egy házibarátot. A feleség, a drága, hűséges feleség pedig ki fogja dobni a házibarátot és sohasem fogja megcsalni az urát, mert hiszen sohasem tudhatja, nem a férj fizetett barátja-e a házibarátot!

Ez a jövő képe, óh, feleségek! és rendjén való, hogy így legyen. Ósidők óta jár a házassági háromszög történeteiben a férjre a rud, itt az ideje, hogy most már a feleség kerüljön sorra. A sorsot kikerülni nem lehet. Elég sokáig volt bohózattema a megcsalt férj, a jövő vigjátékfigurája, a csálni nem merő feleség!

Menekül az albán fejedelem családja

Késő éjszakai táviratok jelentik Durazzóból, hogy a lázadó Durazzo ellen vonulnak. A fejedelem családja a „Missurata” olasz hadihajóra menekült.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, május 24-én az istentiszteletek rendje a következő: a Nagytemplomban prédikál János Zoltán lelkész, ágendázik Kecskeméthy Lajos főiskolai tanár, a Kistemplomban prédikál Szele György lelkész, ágendázik Dicsőfi József lelkész, a Kossuth-utcai templomban Demeter Gyula s.-lelkész, az Árpád-téri templomban délelőtt Polgár Gyula s.-lelkész, délután Pánczél Jenő s.-lelkész, az ispotályi templomban Kovács János vallásoktató-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a homokkerti imaházban Boér Károly vallás-tanár.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban délelőtt tíz órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **A király gyógyulása.** Bécsből táviratozzák: A „Korrespondenz Wilhelm” ma délelőtt a következő kommunikét adta ki: Miután a bronchiák hurutjának tünetei már igen csekélyek, a közérzet, az erőbeli állapot, az étvágy teljesen kielégítő, miután továbbá a király tegnap minden utókövetkezmény nélkül háromnegyed óra hosszáig tartó sétát tett a szabadban, máttól kezdve a király állapotáról további bulletinek nem fognak kiadatni.

— **Pályázat a vármegyénél.** Domahidy Elemér főispán ma hirdette meg a hajdusobosziói főszolgabírói hivatalnál megüresedett írodasegédtsízi állásra a pályázatot, amelynek határideje június 10.

Sokkal hatásosabb a csukamájolajnál

A Scott-féle csukamájolaj-emulsió, mi abban leli magyarázatát, hogy az évtizedek óta kipróbált Scott-féle eljárásnál a halolaj hátrányai: a nehéz megemészthetőség, kellemetlen íz és szag, teljesen elvannak kerülve. A Scott-féle emulsió valóban olyan könnyen emészthető és oly jól, hogy még a bölcsőbeli csecsemőknek is beadható és nála nehéz fogzás esetén kiváló szolgálatokat tesz. A kis állampolgárnak a Scott-féle csukamáj-emulsió erős test- és csontalkatot biztosít, a legjobb fegyvert a későbbi életküzdelemre.

Ésért ne a csukamájolajat adjunk a gyermekeknek, hanem a tejfelszerleten edes Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely úgy nyáron mint télen egyforma hatással bír.

Egy üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytérben kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien VII, akkor egy gyógytér úján próbadagot küldünk.

— **Baltazár püspök a szentesi templomszentelésén.** Szentesről táviratozzák: Ma érkezett meg Szentesre Baltazár Dezső dr. püspök a II-dik református templom felszentelésére, amely nagy ünnepek keretében vasárnap fog lefolyni. A püspököt nagy díszszel fogadták. Az állomáson Csaffó Zsigmond egyházmegyei főgondnok és Nagy Sándor dr. alispán fogadták. Hosszu kocsisor kísérté be a városba, ahol a templom előtt diadalkaput állítottak, amelynek tetejéről fehér ruhás leányok virágot szórtak a püspök útjára. Iskolás leányok sora közt haladt ezután Baltazár Dezső dr. az egyháztanácsba, ahol Futó Zoltán esperes üdvözölte őt. Ezután presbiteri ülés volt, majd este ismerkedési vacsorát tartottak.

A presbitérium ülésén Baltazár Dezső dr. püspök az üdvözlésekre válaszolva beszédet mondott, amelynek során ezeket mondta:

— Legszébb ideálom az egységes magyar nemzeti elemi oktatás típusa, amelyet eddig a magyar református iskola adott. Sehol sem olyan erős a nemzeti eszme, mint a kálvinistáknál. Eppen azért legutóbbára szabad csak az államnak a református elemi oktatáshoz nyulni. A jelenlegi kormány az én ideállommal egyet ért és ígéretet van, hogy respektálja iskoláinkat.

A püspök szavait tomboló lelkesedés fogadta.

— **Porubszky tábla-elnök kitiüntetése.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Porubszky Jenő debreceni ítéltáblai elnöknek az igazságszolgáltatás terén szerzett érdemei elismerésül II. osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi május hó 19-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

báró Burján István s. k.

— **Közös miniszterek érkekezlete.** Holnap délelőtt tíz órakor a közös miniszterek a pénzügyminisztériumban érkekezletre jönnek össze, amelyen folyóügyeket tárgyalnak. Az érkekezleten megjelennek a közös miniszterek közül gróf Berchtold külügyminiszter és Bilinski lovag közös pénzügyminiszter, a magyar kormány tagjai közül gróf Tisza István miniszterelnök, Teleszky János és Harkányi János miniszterek, az osztrák kormány képviselőjében gróf Stürgkh miniszterelnök.

— **A választójogi vizsgák.** A polgármesteri hivatal a következő kommunikét adta ki: „Az írás-olvasás vizsgák ma, vasárnap délelőtt tíz órakor befejeződnek. Több határidőt nem tűznek ki. Ma, azaz vasárnap a tízoltólaktanyában működő bizottság kivételével mindegyik bizottság működni fog délelőtt 8 órától 12 óráig”. — Itt jegyezzük meg, hogy eddig 2349-en jelentkeztek a vizsgákra.

— **Rottler kuriai bíró nyugalomban.** A hivatalos lap mai száma közli: Ö császári és apostoli királyi felség 1914. május 19-én kelt legfelsőbb elhatározással legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy saját kérelmükre történt nyugalomba helyezésük alkalmából Rottler Béla kir. kuriai bírónak és Mráz János ítéltáblai címmel és jelleggel felruházott nyiregyházi járásbírónak sok évi hű és buzgó szolgálataikért legelső elismerése tudtul adassék.

— **Gyermek kiállításokat azért rendeznek,** hogy az egyes tápanyagok értékét megállapíthassák. A legnagyobb díjak nyertesek azok a szülők, akik elválasztás pillanatától kezdve *Phosphatine Faliere*sé táplálják a gyermeket, mert kit azzal táplálnak, szépen fejlődik és nem kap bélhurutot. Világhírű gyermekorvosok egyhangú véleménye, hogy a gyermek táplálását az elválasztás idejétől a legelőkeltebben a világszerte kedvelt „Phosphatine Faliere” tápszerrel eszközölhetjük.

— **Tennis-raketteket** szakszerűen javít és huroz Mentze Henrik Piác-u. 38. szám.

— **Az új magyar testőrkapitány.** Amint a hivatalos lap mai száma jelenti, a király a Fejérváry Géza báró halálával megüresedett magyar testőrség kapitányává Lónyay Albert gróf címzetes lovassági tábornokot nevezte ki.

— **Balogh Ferenc dr. mellszobra.** A debreceni főiskola a múlt évben elhunyt nagynevű teológiai tanárának, Balogh Ferenc dr.-nak felállítandó mellszobrára szánt adományok gyűjtésével megbízott Csiky Lajos teológiai tanárnál, némi csekély kezelési költség levonása után 1136 korona 04 fillér gyűlt össze, amely összeggel Csiky Lajos tanár a múlt héten számolt be a teológiai tanárnak.

— **Robbanás a krakói gyakorlótéren.** — Krakóból táviratozzák: Tegnap délután a novitári tüzérségi gyakorlótéren, Zakopane közelében, a harmadik számú vartüzérezred lövőgyakorlatán robbanás történt. A hetedik század végezte a gyakorlatot, amelynél a szerencsétlenség megesett. A robbanás valószínűleg azért történt, mert az ágyuk závarzatát nem jól illesztették be a csőbe. Egyik katona a helyszínén meghalt, egy másik olyan súlyosan megsebesült, hogy a kórházban behalt sebeibe, két katona oly súlyos sebeket szenvedett, hogy nem biznak fölépülésükben.

— **Uj doktor.** Tegnap délelőtt avatták Pongor Jánost a jogtudományok doktorává a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen.

— **Vizsgálat a tejszíncukorokon.** A rendőrség ma délelőtt Vargha István dr. vegyész közbenjöttével a Simonffy- és Rákóczi-utcai tejszíncukor vizsgálatot tartott. Ez alkalommal harmincnégy árustól vettek mintát, mert a tej fölözve és felvizezve volt. A tejhamisítók ellen szigorú eljárást indítottak.

APOLLO

MA VASÁRNAP
DÉLUTÁN 3 ÉS 5 ÓRAKOR
FÉLHELYÁRAK !!!
ESTE 7 ÉS 9 ÓRAKOR
RENDES HELYÁRAK!

KACAGÓ MÜSORI

GÖRE GÁBOR
UTOLSÓ JÁTÉKA.

SZERELMI BAROMETER
Vigjáték 4 felvonásban.

Holnap, hétfőn

KISS MANCICA
hét éves csodaprimadonna fel-
lépte.

MISS ADELISZ
érett művésznő.

THE EDUARS
szalon akrobaták.

Nordisk-films ujdonsága

ATLANTIS

Dráma az óceánon 5 felvonásban.

A szőlőmoly károk

ellen biztos védelemnek látszik a Jablonovszky tanár utasításai nyomán készült

REVOLVER-PERMETEZŐKAR-
ral való permetezés, melynek villáján két szembeszóró kupak van. Kapható egyéb permetezőkészülékkel
SESZTINA LAJOSNÁL DEBRECEN, PIAC-U. 23

— **Balthazar mester előadása.** Alig mulik el egy nyári szezon, hogy Debreczenben meg ne jelenjék a közkeveltségű Balthazar mester, az ezermester, a bővész, akinek csodálatos és ámulatba ejtő produkciói mindig valami újat, kedveset hoznak. És már mindenki várja, mindenki lesi, mikor hirdeti meg előadásait. Balthazar mester ma kezdte meg előadásait a debreceni színházban, ahol nagy közönség előtt mutatta be újabb művészeti mutatóit. E mutatók most is teljesen újak, sohasem látottak voltak, amelyek méltán szerezték meg a sürrü tapsban megnyilvánuló elismerést Balthazar mesternek. A bővész, aki a maga művészetében valóban elsőrangú kiválóság, gyönyörű, meglepő dolgokat mutatott. Úgyesége bámulatra ragadja a nézőt annál is inkább, mert mutatóinak minden száma egy-egy előadásnak fénypontja lehetne. Megérdemli azt az igazán meleg rokonszenves fogadtatást, amelyben a debreceni közönség az ő kedvencét, Balthazar mestert részesítette. Fényes, nagy műsorát a mester még vasárnap délután és vasárnap este tartandó egy-egy előadásán mutatja be, bizonyítva azzal a szép sikerrel, amely előadásait eddig is kísérte.

— **A hajduszovátí rablógyilkosok ügye.** A meggyilkolt Kardos Antal hajduszovátí gazda tettestei: Sárközi János és Fábrián József ellen tegnap az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogásót.

— **Siófok új strandfürdője** és a síófoki szállók a pünkösdi ünnepek alkalmából nyílnak meg. Minthogy a nagykiterjedésű plage és a pompás homok- és napfürdők valóságos tengerparti jellegű kölesönöznek e páratlan balatontavi fürdőhelynek, a nagy érdeklődésre való tekintettel a kabinok és szobák lefoglalása ajánlatos. Szobák júniusban 3 koronától 6 koronáig állnak rendelkezésre teljes ellátással pedig napi 10—12 koronába kerülnek. Az Igazgatóság.

— **Halálra botozott lapszerkesztő.** Londonból jelentik: Idevaló lapoknak jelentik Pekingből: Kansau város katonai helyőrségi parancsnoka maga elé citálta egy napilap szerkesztő-kiadóját s azt követelte tőle, hogy nevezze meg egy cikk szerzőjét, amelyben arról volt szó, hogy a katonai parancsnok több lázadót minden kihallgatás nélkül agyonlővett. A szerkesztő hivatkozott hivatásának titoktartási kötelezettségére és megtagadta a követelést, ekkor aztán a helyőrség parancsnoka nyilvánosan addig botoztatta a szerencsétlen embert, míg belehalt.

— **Elegáns szabású kész blousok** érkeztek, mesés szép választékban Frank Sándor nőidivat- és fehérnemű-céghez, Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

A legjobb és legolcsóbb

konyhai segédanyag

MAGGI -féle ízesítő, a keserűsillaggal.

Néhány csepp gyenge leveknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. azonnal páratlanul finom jóízt ad.

Mintaüvegecske 12 f.

Használata igen takarékos és kényelmes, miután cseppenként adható az ételhez.

— **Megőrült a honvágytól.** Szegedről jelentik: Hurschel Ida 16 éves nevelőnőt pár nappal ezelőtt szülei az Olmütz melletti Sternbergből Szegedre küldték, ahol egy vagyonos ügyvéd gyermekeit kellett volna a német nyelvre taníttatnia. A kis nevelőnőt azonban utközben annyira elfogta a szülei és a hazája utáni vágyódás, hogy tegnap ebbe beleőrült. Az ügyvéd lakását tegnap éjszaka elhagyta és egyedül, tépett ruhában, kuszált hajjal, sirva bolyongott a Szeged-rókusi szériuskertben, ahonnan a rendőrök előállították. Az ügyeletes tiszt reggel szabadon bocsátotta a lányt, aki a német nyelv tanítására a rendőrök akadályozták meg, aki újból bekísérte a lányt. Étellel kínálták, amde a lány egyre csak a szüleit emlegette. Andrassy főorvos megvizsgálta és az elmezavar tüneteit észlelte rajta. Erre táviratoztak az édesapjának, aki sürgönyben jelezte, hogy eljön a leányáért és hazaviszi őt. Addig a leányka a szegedi rendőrségen marad.

— **Megszűnt a sertésvész.** A VIII. állategészségügyi körzetben a sertések között fellépett ragadós száj- és körömfájás tegnap megszűnt. Ezért május hó 25-től kezdve a sertés- és baromvásárt meg fogják tartani.

Használja a híres

H·A·J·D·U·S·Á·G·I

BAJUSZPEDRŐT!

mely legjobb az összes készítmények között

1 doboz 50 fillér.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

BARANYE-GYÁR, U. 8. A SZÍNHÁZ MELLETT

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 8. A SZÍNHÁZ MELLETT

ahol minden bel- és külső kórtól károsodások, szélpírószerek, arckrémek, szappanok, illatszerek a legolcsóbban beszerezhetők

— **Félelem miatt a halálba.** Ma reggel a debreceni csendőrség egyik lovasjőre rendes portyázásra indult a nagycseréi erdőbe, ahol egy felakasztott ember feloszlásnak indult holttestére bukkantak. A halottat levágták a kötélről, azután agnoszkálták a hullát. A zsebében talált iratokból és egy bucsuzó levélből megállapították a csendőrség, hogy Méhész Lajos 26 éves vámospécsi lakos az öngyilkos, aki május 21-én felakasztotta magát. Hátrahagyott levéléből az állapítható meg, hogy lopásokkal gyanúsították, ezért követte el tettét. Méhész Lajos ártatlannak mondta magát a levélben, mégis félt az esetleges bünygyi eljárás következményeitől. A debreceni kir. ügyészség a csendőri jelentés vétele után kiadta a temetési engedélyt.

— **Kiss Béla** teljes zenekara ma, vasárnap este a Royal-kávéházban hangversenyez.

— **Bocskay kabaretje** ma bucsuzik az „Angol királynő” helyiségében a közönségtől, mely naponta szünni nem akaró tapsokkal honorálta a művészeket, minden egyes szám elsőrendű és kellemesen szórakoztató. Különösen Göndör, Rónai Ica, Geiger Irma és Bocskay aratnak óriási sikereket. Ma fellép mind a 14 tag.

— **Pünkösdre** gyönyörű nyakkendő ujdonságok érkeztek Frank Imrénél. Telefon 855.

— **A Boros Izidorné Mendelovits** Bella vezetése alatt levő Nőikalap-Szalón (ezelőtt Kossuth-utca 8. sz.) szép, olcsó ujdonságokkal a Piac-utca 26. szám alá (az új városi bérház, Passage-épületébe) helyeztetett át.

Foulard-selyem

1 kor. 15-től méterenként blousoknak és ruháknak Franko és már elvámolva mintaválaszték azonnal.

G. Henneberg, a német császári udvari szállítója Zürich.

— **Véres támadás Hajduszoboszló főutcáján.** Hajduszoboszlóról jelenti tudósítónk: Csütörtökön a reggeli órákban a főutcán ösztetelalkozott Horváth Pikó Lajos 37 éves kőművesmester a volt segédjével, Rác Sándorral. A kőművesmester kérdőre vonta elbocsátott alkalmazottját, hogy miért vállalt tapasztási munkát. Szóváltás keletkezett a két kőműves között s ennek hevében Horváth Pikó zsebkésével mellbeszurta Rácot, aki nyomban összeesett. A járőrelők lakására szállították az eszméletlen kőművessegédet. Horváthot a hajduszoboszlói rendőrség kihallgatta s beismerő vallomása után szabadon bocsátotta. A kőművesmestert a rendőrség feljeli a debreceni ügyészségen. Rác Sándor állapota súlyos.

— **Wölfling Lipót harmadik házassága.** Münchenből táviratozzák: Wölfling Lipót, az egykori Lipót Ferdinánd főherceg — amint beavatott müncheni körökben beszélnek, — harmadizben is meg akar házasodni. Második feleségétől ugyan még nem választották el, de 1912. május vége óta elváltan élnek egymástól Münchenben. A mondott időpontban Wölfling Lipót közjegyzői okiratban havi tartáspénzt biztosított feleségének. Bizonyos okból most Wölfling a tartásdíj összegét a felére akarta leszállítani. És ezt a szándékát levélben közölte az asszonnyal, aki azonban természetesen ebbe semmiképp nem akar beleegyezni és megbizta ügyvédjét, hogy Wölfling Lipót ellen indítson keresetet a közjegyzői okiratban biztosított tartásdíjért.

— **A vakok kiállítása.** Sokan hihetetlennek tartják, hogy a vak, aki éppenséggel semmit sem lát, finom anyagokból formás tárgyakat képes előállítani. Szinte megfoghatatlan az éperzékű ember előtt, hogy mint lehetséges a vaknak ujjai végén elhelyezett tapintó érzékét annyira kiművelni, hogy ugyszólván lásson is vele. Mert hiszen azzal olvas és azzal ad alakot az általa előállított tárgyknak. Akik meg akarnak győződni arról, hogy vak embertársaink, dacára roppant szerencsétlenségüknek, mégis megkereshetik kenyerüket, sőt közülük egyik-másik művészitökéletességű iparcikk előállítására is képes, az fátadjon el a vármegyeházára, hol a második emelet egyik termében vasárnap délelőtt és hétfőn egész nap a vakok készítményeiből csinos kiállítás lesz látható. A kiállított tárgyak ugyanakkor olcsón elárusíthatnak s aki vesz belőlük, kenyeret juttat a vak munkásoknak.

— **A vak Don Juan.** Székesfehérvárról jelentik: Simon István kápolnásnyéki kefékötőmester, aki évekkal ezelőtt teljesen elvesztette szemvilágát, beleszeretett Felső János feleségébe. Még pénzt is ajánlott fel az asszony urának, ha átengedi feleségét. Felső tudni sem akart erről, de az asszony titokban barátságot kötött a vak emberrel és a becsapott férj revolverrel állott boszut a csábitón. Kétszer rálőtt, a golyók a karjába és a mellébe furdódtak és a vak ember örökre béna marad. A székesfehérvári esküdtbíró-ság Felső Jánost hét hónapi börtönre ítélte.

— **Késelés a patkógyárban.** Ma délben a patkógyár udvarán véres eset történt. Gömöri Péter 15 éves inas összeszóalkozott egy eddig ismeretlen nevű munkással, aki biciskával leszurta az inast, azután megszökött. A szurás a combján érte Gömörit, akit a mentők a városi kórház sebészeti osztályára szállították. A támadót a csendőrség nyomozza.

— **Iffusági üdülőttelep** Svedlér Szepesmegye. Egész éven át nyitva. Prospektust küld dr. Schöntag.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél, vörhenynél, omészési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

— **Elvitt** bathelyről jelenti: tegnap éjjel b... reskedő üzlet... tették az abl... szekrényt mi... ség széles kö... de még eddig... seket.

— **Házasság** könyvi hivata... kezdő jegyesp... gett: Csiszár... lós—Szabó M... zella, Pusztai... jos—Goldstei... Nagy Erzsébe... Chudovszky... Gyula—Ridel... ga Zsófia, I... Balogh István... ző—Kiss Ann

— **Házasság** Nagy Erzsébe... Adél, Gál Józ... János—Braun... Mária, Juhás... Ferenc—Tóth... Kovács Mária... Antal József... bor—Kónya... ragó Erzsébe

— **Maka** lentik: Liska... rókerék szi... nult szobájáb... ve fölé lőtt... Liskának vol... sön a nyaká... szobája ajtaj... zett, már ne... gyilhatatlan... kából hozta... tott pénzzel

— **Pusz** várról jelent... csapott Kriz... a földhöz su... gyermekeket... megbénult, a... esett. — C... Küncze Nánd... leégett.

— **Névn** megengedte... deszkás-pusz... debreceni lak... ládi nevét.

— **Dr.** orvos lakásá... be Simonyi... delési idő: r... lefon-szám:

— **Halál** könyvi hiva... zásokat jeler... éves, Kerék... László r. k... ev. 65 éves.

— **Ango** jes tennis-fe... laszték Men

— **Fran** hölgyközöns... donságait, u... mek, tovább... czi himzett... 69. sz. Telef

— **Az u** legkényeseb... gözfürdő (b... minden hétk... m. t. hölgy... fürdő pénzt

— **Hori** ben, Piac-u... összes bel... klasszikus... sokat. Halm... és Triple e

— **Ele** nemü ujdor... reknél, a v

— **Elvitték a Wertheim-kasszát.** Szombathelyről jelentik: Nagycsics községi tegnap éjjel betörők jártak Siffár Márton kereskedő üzlethelyiségében. Vésővel kifeszítették az ablakot s a boltból a Wertheim-szekrényt mindenestől elvitték. A csendőrség széles körben megindította a nyomozást, de még eddig nem sikerült elfognia a tetteseket.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő jegyességek jelentkeztek kihirdetés végett: Csizsár Lajos—Nagy Ilona, Bíró Miklós—Szabó Mária, Kraft József—Kárpuli Gizella, Pusztai Béla—Szabó Mária, Singer Lajos—Goldstein Szeréna, Molnár Ferenc—Nagy Erzsébet, Balogh Géza—Jankó Vilma, Chudovszky Móric—Unger Margit, Órsy Gyula—Ridel Mária, Magyar János—D. Varga Zsófia, Medvés Péter—Gulyás Mária, Balogh István—Bányai Katalin, Gajdos Győző—Kiss Anna.

Házasságot kötöttek: Karakas Lajos—Nagy Erzsébet, Némethy Gyula—Darvay Adél, Gál József—Kéri Erzsébet, Hegedűs János—Braun Fanny, Fazekas Béla—Bálint Mária, Juhász József—Papp Eszter, Balogh Ferenc—Tóth Erzsébet, Prohászka Jenő—Kovács Mária, Klemm Lajos—Cibere Zsófia, Antal József—Kovács Eszter, Ungvári Gábor—Kónya Mária, Mészáros István—Farragó Erzsébet.

— **Makacs öngyilkos.** Szombathelyről jelentik: Liska Ferenc 32 éves jómódu monyórókeréki szíjgyártó tegnap délután félrevert szobájába, az ajtót magára zárta és szíve fölé lőtt. A golyó nem jutott el a szívig s Liskának volt annyi ereje, hogy hurkot kössön a nyakára és felakassza magát. Mikor szobája ajtaját betörték s az orvos megérkezett, már nem lehetett segíteni rajta. Gyógyíthatatlan beteg volt. A betegségét Amerikából hozta, ahonnan tekintélyes megtakarított pénzzel tért vissza egy évvel ezelőtt.

— **Pusztító villámcsapás.** Székesfehérvárról jelentik: Nagyperkátán a villám lecsapott Krizsán Antal gazdálkodó házába és a földhöz sújtotta a konyhában tartózkodó gyermekeket és a cselédet. A cselédleány megbénnult, a gyermekeknek semmi bajuk nem esett. — Csákváron a villám felgyújtotta Küncze Nándorné korcsmáját, amely teljesen leégett.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy kiskorú Bergmann Zoltán deszkás-pusztaszentgy.-ábrányi születésű debreceni lakos „Ballá“-ra változtassa a családi nevét.

— **Dr. Széll Kálmán VII.** kerületi tisztviselő orvos lakását a VII-ik egészségügyi-kerületbe Simonyi-ut 4. szám alá helyezte át. Rendelési idő: reggel 8—10-ig, este 6—8-ig. Telefon-szám: 9-61.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Mészáros Lajos ref. 26 éves, Kerékgyártó István ref. 44 éves, Bauer László r. k. 13 hónapos, Hutflész Kázmér ág. ev. 65 éves.

— **Angol tennis-rakettek,** lapdák és teljes tennis-felszerelésekből a legnagyobb választék Mentze Henriknél, Piac-u. 38. szám.

— **Frank Sándor női-divat cég** ajánlja a hölgyközönség figyelmébe a nyári-divat újdonságait, u. m.: fulárd, Imprímé, Taffet selymek, továbbá creppek, sponge-vásznak, sveiczi himzett batisztokat olcsó árakban. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

— **Az újonnan felépült Arany-Bikában** a legkényesebb igényeket is kielégítő modern gőzfürdő (bejárat a József kir. hg.-utcában) minden hétköznapon délután 2-től 6 óráig a m. t. hölgyek rendelkezésére áll. Jegy a fürdő pénztáránál 1 korona.

— **Horner Arthur bookmaker** Debrecenben, Piac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— **Elegáns kalap,** nyakkendő és fehérnemű újdonságok kaphatók Frank Testvéreknél, a vármegyeháza mellett.

— **Girargi szalma kalapok** legszebb kivitelben 3—4 és 5 koronáért Frank Imrénél. Telefon: 855.

— **Schiffonok, vásznak, asztalneműek,** ágycsészék és teljes menyasszonyi kiegészítőket a legszebb választékban ajánl Frank Sándor női-divat és fehérmű cég. Piac-u. 69. sz. Telefon 12-56.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt legbiztosabb hatású házisszer a

PALMA

Próbátveg 40 fillér.

.. Kapható: ..

Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél
Debreczen, Piac-utca 30. sz.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	792
Osztrák hitel	607
4 százalékos koronajáradék	80 40
Allamvasut	69
Jelzálogbank	408
Rimamurányi	632
Salgótarjáni	690
Közuti vasut	596

Magánleszámitolási kamatláb

Bécs 3³/₁₆% — Berlin 2¹/₂% — London 2¹⁵/₁₆%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1914. április	14.11
„ májusra	12.75
„ októberre	12.75
Rozs áprilisra	9.94
„ októberre	9.94
Zab áprilisra	8.26
„ októberre	7.42
Tengeri 1914. évi máj.	7.63
„ jul.	7.63

Készáru 5-tel magasabb.

A füzesabonyi vasut közgyűlése. Ma délután tartotta meg Kovács József polgármester, igazgatósági elnök elnöklété alatt évi rendes közgyűlést a Debrecen—Füzesabony—Ohatpolgári Helyiérdekű Vasut részvénytársaság. A közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést, amely szerint a vasut a személyforgalomban szállított 572072 utast, megtett 12702474 kilométert, bevett 318293 koronát, az áruforgalomban szállított 163022 tonnát, megtett 6940553 kilométert, bevett 559044 koronát. A tiszta nyereség volt 393453 korona 77 fillért, amelyből 4.5 százaléknak megfelelő 9 korona osztalékot fizetnek részvényenként. A közgyűlés után a Nagy-féle penzióban banket volt.

lelő 9 korona osztalékot fizetnek részvényenként. A közgyűlés után a Nagy-féle penzióban banket volt.

Tanácskozások a kereskedelmi- és iparkamaránál. A debreceni kereskedelmi- és iparkamara szerdán, május 27-én tartja az évben harmadik rendes közgyűlését. Ezt megelőzőleg szakosztályok és szakértekezletek készítik elő az ügyeket. E héten, csütörtökön a munkásbiztosítási törvény revíziója, pénteken a debreceni vendéglős és kávéházi szabályrendelet tárgyában volt ülés, valamint az elnöki tanács ülészet az ügyek előkészítése végett. Holnapután, hétfőn délután 3 órakor az ács- és kőműves iparosok munkavállalási jogköre tárgyában lesz szakértekezlet, délután 5 órakor az ipari szakosztály tartja ülését, délután 12 órakor elnöki tanácsülés lesz, kedden délután pedig az állandó pénzügyi bizottság ülészik. A szerdai közgyűlés délután fél 4 órakor kezdődik.

Szállítások a honvédség számára. Tüzifa és köszén szállítandó a munkácsi, szatmári, m.-szigeti, nagykarolyi és nyíregyházi honvédségnek. Ajánlati tárgyalás június 10-én lesz Kassán. Felvilágosítást ad a kereskedelmi- és iparkamara Debrecen.

CSIZFÜRDŐ

A kontinens legerősebb Jód-Bróm forrása, nagy Radio-activitással. Meglepő gyógyeredmények mindazon bajoknál, ahol a jód és bróm mint specifikus gyógyszer jó alkalmazásban.

Fürdőmegnyitás május hó 1-én.

Meleg jódos fürdők, hidegvizkurák, hydropathiai be rendezések, izasztó, soványító, hizlaló kurák, szénsavas fürdők. Modern újítások. Kényelmes, olcsó lakások, sanatórium, szórakozások. — Államhivatalnokok, katonatisztek az elő- vagy utóidényben 30 százalékos engedményt. Máv. külön betegpénztár, a kerületi betegségyógyászati kórház sanatóriuma. Posta, távírda, telefon, vasútállomás helyben.

CSIZIVIZ

A háznál történő ivókurához rendelhető a forrásnál és Edesktuty L. főlérakútában, Budapest. Kapható minden gyógyszár és ásványvízkereskedésben. Prospektust küld és felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Csizfűrdőn.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngye férfiak

egészségük helyreállítását előmozdíthatják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvosi vélemények gyűjteményét. Próbá K 4-20, fél doboz K 10—, egész doboz K 18— utánvétellel vagy az összeg előzetes beutalásában. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE

WIEN, III., HAUPSTRASSE 130.

Raktárak: **Török József Budapest, VI., Király-utca 12. Hunnia-gyógyszertár Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.**

Eredményes küzdelem

a peronospora-, gyümölcsfák-, burgonya-, mező- és növény-ártalmak ellen biztosan elérhető

MAYFARTH önműködő

SYPHONIA

permetezővel, továbbá különlegességek, **BOR- és GYÜMÖLCSAJTÓK**

HERKULES:
hidraulikus sajtók,
szőlő- és gyümölcs malmok,
teljes szüretelőberendezések, stb.,

továbbá mindenemű gazdasági GÉPEK és SZERSZÁMOK legjobb kivitelben kaphatók

Ph. Mayfarth & Co.
mezőgazdasági gépgyárában

Wien, II., Taborstrasse 11.

Frankfurt a/M., Berlin, Páris.

Képes nagy árlap 391. ingyen és bérmentesen. — Képviselek kerestetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azonnal minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 f.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben esatolendő.

Jellegés leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jellegés levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Független,
szép, fiatal orosz hölgy 150.000 korona hozomány — később még nagyobb örökség — azonnal férjhez menni óhajt. Vagyon, vallás mellékes, de csakis komoly ajánlatokra válasszol. **Hymen, Berlin, Elisabethstrasse 66.**

Mimoza,
leeevelét kérem sürgősen átvenni. Kezeit csókolja Bandi.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát meg hozzá elegáns, precíziós órát, urak vagy hölgyek részére, választás szerint — írjon azonnal

Uhrenhaus FR. SCHMIDT, Prag, Weinberge 554.

Pózt kölesönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). **KROLL K. Berlin 29., poste restante.**

Ez az urkalap nélkül nagyon jól teszi, ha haját naponta gondosan megtisztítja a portól s gondosan ápolja. Eldugult pórusok a haj pusztulását idézik elő. Tökéletes igaza van, kellemesebb kalap nélkül sétálni, de akkor ne mulassza el a fejbőrt rendszeresen

Dr. Dralle nyírfa hajvízével

massage után tisztítani és erősíteni. A haja könnyen törékeny lesz napfényes vagy szeles időben. A valódi Dralle nyírfa víz a haját hajlékonyá, fényessé és illatosá teszi, amely szép látványt nyújt s önnök nem kell szégyelnie kalap nélkül azt bárkinek megmutatni. Kérjen azonban kifejezetten valódi Dr. Dralle nyírfa vizet.

Kapható minden szakhavagó üzletben. **K 2-50 és K 5.-. Dralle Hamburg és Bodenbach a. E.**

Üzlet

TELI
holmik elrakásához nafta lin, terpentin, rovarpor, dobánnyor kapható a Deutsch üzletekben.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára **LINDENFELD J. JENŐ** fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Pausy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Lakás

Kiadó
garçon lakás. Orvosnak, ügyvédnek igen alkalmas. **Kossuth-u. 15.**

Lakás.
3 szoba, elő-fürdőszobával, villany- és vízvezetékkel, parkirozott udvarban azonnal kiadó **Arany János 20.**

SZÖVET-

MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el. Ezen szövet-maradékok elegánsak teljes ferdéltűnyőkre, nadrágokra, palotókra, női kosztümökre, aljakra stb. Kérlek maradjék mellett! Kér- és női szövetekből, melyeket ingyen és bérmentve küld: **KARL KASPER** postahelyre. DEBRECZEN 423.

Üzemnagypótlás folytán nyomással:

- 1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
 - 1000 finom fehér boríték " 6-
 - 1000 félív üzleti levélpapír " 7-
 - 1000 színes levelező-lap " 5-20
- Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett**

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

JANCSÓ TESTVÉREK

asztalosárú és butornyára
DEBRECZEN, SESTARERT.

Ajánlja saját gyártmányú tömörkeményfa butorait, melyek saját butorraktárban megtekinthetők. ...

Csapó-u. 17. Színház-udvar.
TELEFON: üzleti 10-30. gyári 10-35.

Állás

Gazdasszonyt
keresek, a ki a gazdaságot érti, háztartás vezetését vállalja, a cselédek felügyeletét gyakorolja, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt, előnyben részesül. „Bihar megye” jellege alatt írjanak a kiadóhivatalban.

Házmasternek
ajánlkozik, takarításért, tisztességes asszony **Piac-utca 77. II. udvar.**

Több évi
irodai gyakorlattal bíró gép- és gyorsíró irodai alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar panamakalap

Ajánljuk magyar gyártmányú panamakalapjainkat. Továbbá használt, de nem kitért állapotban levő panamakalapokat fehéritünk, formázunk és diszítünk

5 koronáért.

Szebbek és fehérebbek lesznek a kalapok, mint új korában !!!

Hajdunánási Szalmakalapkészítők

Termelőszövetkezete
SOHLER GYÁR
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Vasuti sinek

vágány célra, folyóméterenként 23-6, 25, 31, 75 és 33 kg. nehéz, alátelmezéssel és hevederekkel, valamint komplett normál nyomtávú kitérőkkel, kitűnő állapotban, nagyobb mennyiségben is olcsón szállít

Abeles Emil Budapest, V., Váci-ut 14-13.
Telefon 24-41. Vesztek ócskavasat és fémeket.

Egy kés mindenkinek!

30 MILLÉR
két prima élesen készült acélpengével és fin. fémleges tokkal, lapos, hivatalnok, tanító, tanuló és rajzolónak nélkülözhetetlen. **Próbakés 90 fillér előzetes beküldés mellett frankó** (bélyeg is lehet).

3 darab K 2-40
6 " " " 4-50
Névvészt 20 fillér.

BOROTVÁLÓKÉSZÜLÉK
„Giletto” szerkezet, ezüstözött, hat kétélű prima pengével, tokban K 4-.-.
Borotva és homoruan készült K 2-40.
Hajvágógép 3, 7 és 10 mm. vágással K 4 50. (Utánvét 45 f. több)

Minden darabért jótállás. Csere megengedett.

EMIL BANGERT

EGER, Bűhmen.
Solligent acélárak szétküldési ház.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-rt, szintgy felöltőszövetet, turistalódit, selyemkarnart, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postahelyre raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök a melyeket a magánverő élvez, ha szövetüzletét közvetlen Siegel-Imhof céggel, a gyári piacra rendel meg, igen jelentős kenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahát, ügyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Ferd. Sickenberg's Söhne

Nussdorfi festészet, chem. mosóda.
cs. és kir. udvari szállítók

WIEN, XIX., NUSSDORF

Slokenberggasse 4-8.

Levágandó és mint czim használandó.

Festészeti és chemiai mosoda uri és női öszzruháznak, csipke, függöny, butorszövet, toll, napernyő, keztü és minden toilettécikknek.

Vidéki rendelések haladéktalanul. Tudakozódásra szonnali elintézés !!!

Gyár: Wien, XIX., Nussdorf, Sickenberggasse 4-8.

Főraktár: Wien, I., Spiegelgasse csak 15.

FIGYELMEZTETÉS! Tévedések elkerülése végett kérjük czégünkre jól ügyelni.

Kérem levelem 1916. május 24. nől a következő újság

PALMA az elasztikus cipősarok

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

LUBLÓFÜRDŐ

Szénsavas vasas (pezsgő) és mórfürdők.

Kitűnő hatásvérsergényességű, az idegrendszer idült bántalmainál, szívbántalmaknál, általános gyengeségeknél, különösen pedig női bajoknál. ::

Előidőnyben tetemes árkedvezmény.

Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi fürdő-gondnokság LUBLÓFÜRDŐN (Szepes megye.)

Ideggyöngge férfiak

(neurasteniában szenvedők)

kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyaló ismertetőt. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer.

„NOVA MECHANIKA 116.”
Budapest — Főposta — Fiókberlet 40.

DARKAU-FÜRDŐ

(Oszták-Szilézia.)

Legerősebb elsőrangú jódbrom-sósfürdő. ::

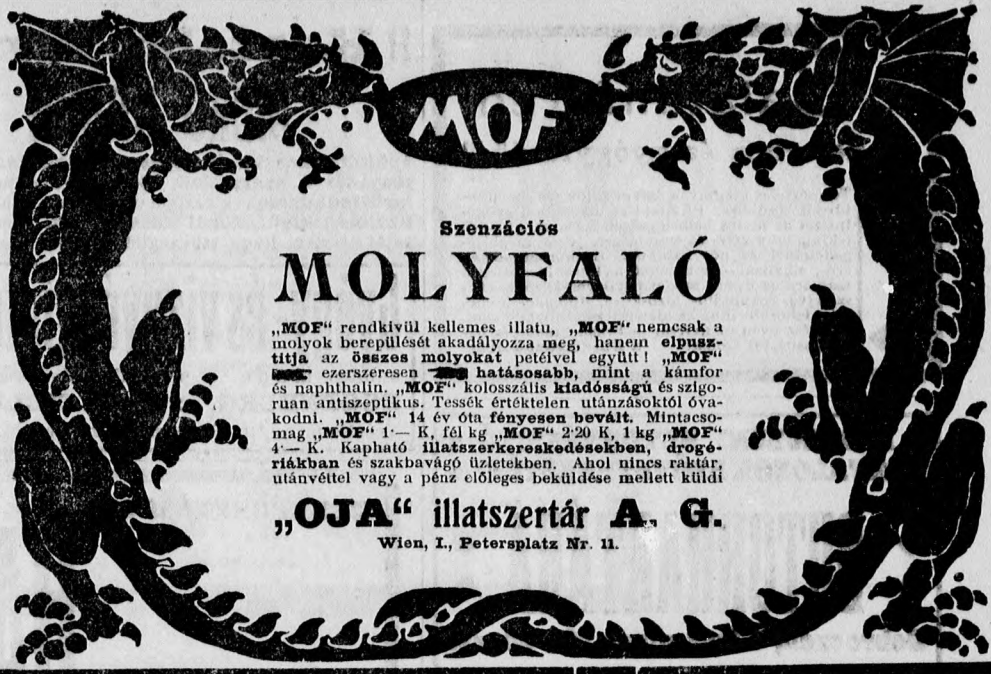
Egyetlen fürdő, ahol tiszta jódsóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, exsudatumok, érmelesedés, csont- és izületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Diszes szállások. Gyermekpenziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon Posta, táviró és vasuti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. Edm. Beck. Értesítésekkel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD
LÁTHATÓ IRÁSÚ
ÍRÓGÉP

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT 1.

MOF

Szenzációs
MOLYFALÓ

„MOF” rendkívül kellemes illatú, „MOF” nemcsak a molyok berepülését akadályozza meg, hanem elpusztítja az összes molyokat petéivel együtt! „MOF” erősebben hatásosabb, mint a kámfor és naphthalin. „MOF” kolosszális kiadósága és szigorúan antiszeptikus. Tessenék értéktelen utazásoktól óvakodni. „MOF” 14 év óta fényesen bevált. Mintacsomag „MOF” 1—K, fél kg „MOF” 220 K, 1 kg „MOF” 4—K. Kapható illatszerekkereskedésekben, drogériákban és szaktávadó üzletekben. Ahol nincs raktár, utánvétellel vagy a pénz előleges beiktatásával küldi.

„OJA” illatszerár A. G.
Wien, I., Petersplatz Nr. 11.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk”-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló úgy fénylik tőle, Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmed csak arra legyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány, Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk S vele mindent jól befestünk, Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kerti butort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Minden legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kapható

Kontsek Géza cégnél, Debreczen.

Bartfa gyógyfürdő

a város saját kezelésében. (Sárosmegye.) Posta, táviró, távbeszélő és vasuti állomás, 6000 hold fenyveserdővel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel: női bajoknál, sápkór, vérhiánynál, gége, légszűrés, tüdő, gyomor és bél idült hurutjainál. Léghóra és vízgőgyintézet. Szénsavas, vasas, isszóp-, lóp- és mórfürdők. Penziórendszer a város házi kezelésében lévő Deák- és Erzsébet-királyné-szállodákban és 25% engedmény a fürdőknél ezen szállodai vendégeknek. Újonnan épített kaszinó. Prospektust kívánatra küld a fürdőigazgatóság, Bartfagyógyfürdő.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerháza a Nádorhoz

DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányainak készítményeit.

DR. SZTANKAY-féle

HONTHIN-TABLETTA

Legmákosabb hasmenést gyógyítja. Egyedülálló gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormányhivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban és a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NÁDOR gyógyszerházaiban.

Legjobb hashajtó DR. SZTANKAY ABA

EULAXANS-TABLETTAI

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidézésére.

Egy tubus ára K 1.20.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkorának teljes erőben való előléte títka: a — — —

„YOGHURT.”

— Ez egy tejből készülő, rendkívül táp erejű és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítmény módja, amellyel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tejgazdaságra, Nagyszombat címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT” jelentősége mint táp- és gyógyszer-című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 árértékű beiktatási bélyegekből vagy postautalványon.

Balatonfüredi szanatorium és gyógyfürdő !!!

Természetes szénsavas iszapfürdők és balatonfürdők. Ivókúra. Fizikai és diétetikai gyógyintézet az összes belbetegségek számára, különös tekintettel a szív- és érrendszer, vese megbetegedéseinek és női bajoknak. Csukorbetegnek ivó-, alkálizáló- és diétetikus kúra. Idegbetegnek számára az összes modern gyógyszerközökkel felszerelve. Soványító-, hízó-kúra. Röntgen- és kémiai-laboratórium. Zander-intézet. Inhalatórium. — Egész éven át nyitva. — Prospektussal és felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Piac-utca 26—28. sz.

As új városi bérház
fényesen berendezett
szuterénhelyiségekben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
TELEFON: 868.

ÜGYNÖKÖK

ügyesek és szolidok legmagasabb jutalék mellett kitűnő jóhírű irodony és ablakernyő gyártmányokhoz felvételnek.
Ernst Geyer Braunau, Csehország.

!! Kartelen kívül !! MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése Wesselényi-tér 6. szám alatt. (Berta-gözmalom.) — Kolarit-fedőlemez kizárólagos egyed. árusítása. — Kartelen kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinnek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Gyógy- és vizgyógyintézet

minden modern phisikai gyógyszerközökkel
EGGENBERG, :: GRAZ MELLETT.
Vezető-orvos Dr. Grossmann, volt egyet. segéd.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

czég
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: ujdonságait. :::

Női costum helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék ! ! Olcsó árak !

TELEFONSZÁM 632.

TELEFONSZÁM 632.

HALMÁGYI

NŐI ÉS LEÁNYFELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA DEBRECZEN, PIAC-U. 32. (VOLT SZEDLÁK-HÁZ.)

Állandóan dús választék:

Selyem, Grenadin és Broche, valamint Gummi, Impregnált és Lüsster köpenyekben.

Eponge costum legujabb 35— kor.-tól.
Eponge és vászonaj 6-90 kor.-tól.

Crepp bluz ujdonság reklámár 3-50 K.-tól.
Crepp és Cretton pongyola 10— K.-tól.

Selyem costumök, alkalmi és utcai ruhák, felöltökben. Eredeti párisi és berlini modellek.

HUMANIC

Ujabb
eladási módszer
bevezetése miatt

10-50% árengedmény

az összesraktáron levő cipőkből.

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 22-24.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Hete
hajnalban
szemeit.

Emb
ségét a t
gitásba h
mint nag
pai kvali

Koss

éles szög

hazajött

program

inkárnál

szát volt

varázsa

teljesebb

getlenség

sze az o

söpörte

tizedek n

fáradt sz

Kor

s Kossut

Ettől az

renc pá

édesapja

igazságo

tudomán

számolni

lati polit

ki a ma

ségekkel

a politik

ták voln

rona kö

Kos

teherkér

jának er

nek vol

nemzete

egyéni

ciók bili

utját re

Mo

fejét, p

nyezve

Szándél

ciója ne

lamférfi

Kos

végig es

volt, mi

dalom,

szenved

előszob

letint a